

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **16** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 16 november 2009 (2009-2010)

Verslag

van het Rekenhof

over het onderzoek
van de aanpassing van de Vlaamse begroting 2009
en de Vlaamse begroting 2010

REKENHOF

Onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting 2009 en de Vlaamse begroting 2010

*Verslag van het Rekenhof
aan het Vlaams Parlement*

Goedgekeurd in de
Nederlandse kamer van het Rekenhof
op 16 november 2009

Inhoud

Inleiding.....	6
1 Macrobudgettaire aspecten.....	7
1.1 Economische groei- en inflatieparameters	7
1.2 Begrotingsnormering – houdbaarheid van de financiën	8
1.2.1 Normnaleving	8
1.2.2 Meerjarenraming	9
1.2.3 Vlaamse stabiliteitsnorm	9
2 Voorzichtigheid van de raming van de ontvangsten	10
2.1 Algemeen	10
2.2 Gedeelde en samengevoegde belastingen, inclusief dotatie kijk- en luistergeld	11
2.3 Gewestbelastingen, geïnd door de federale overheid	17
3 Analyse van de uitgaven, inclusief DAB's, VOI's en agentschappen	19
3.1 Derde aanpassing begroting 2009	19
3.1.1 Beleidsdomein Financiën en Begroting	19
3.1.2 Beleidsdomein Internationaal Vlaanderen.....	19
3.1.3 Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie	19
3.1.4 Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	20
3.1.5 Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media	20
3.1.6 Beleidsdomein Werk en Sociale Economie	20
3.1.7 Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken	22
3.2 Begroting 2010.....	22
3.2.1 Algemeen.....	22
3.2.2 Beleidsdomein Financiën en Begroting.....	23
3.2.3 Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie	23
3.2.4 Beleidsdomein Onderwijs en Vorming	24
3.2.5 Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	25
3.2.6 Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media	25
3.2.7 Beleidsdomein Werk en Sociale Economie	27
3.2.8 Beleidsdomein Landbouw en Visserij.....	28
3.2.9 Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie	28
3.2.10 Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken	29
3.2.11 Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	29
3.2.12 Hogere Entiteiten	30
4 Structuur van de begrotingstabellen en programmatoelichtingen (begroting 2010).....	33
4.1 Hercodering en -libellering van de basisallocaties en ontvangstenartikelen	33
4.2 Begrotingsstructuur	34
4.3 Programmatoelichtingen.....	34

Inleiding

Dit verslag betreft het onderzoek van het Rekenhof van de aanpassing van de middelenbegroting en de derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009 en van de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010.

Het Rekenhof had pas op 5 november 2009 de beschikking over alle begrotingsdocumenten. Vooral de programmatoelichtingen, die in totaal ruim 2.800 pagina's tellen, lieten op zich wachten. Gelet op de uitgebreidheid van de documenten, die overigens betrekking hebben op twee begrotingsjaren, enerzijds, en de beperkte onderzoekstijd, anderzijds, is de reikwijdte en de diepgang van het onderzoek noodzakelijkerwijze beperkt. Overigens had het Rekenhof bij het onderzoek nog geen ontwerpdecreet tot begeleiding van de begroting ontvangen.

Gelet op de verwevenheid van de begrotingsaanpassing 2009 en de nieuwe begroting 2010, wat onder meer tot uiting komt in één gemeenschappelijke algemene toelichting, heeft het Rekenhof de vaststellingen van zijn onderzoek in één verslag gebundeld. In de eerste twee hoofdstukken komen respectievelijk enkele macrobudgettaire aspecten en de geraamde evolutie van de ontvangsten aan bod. Het derde hoofdstuk behandelt in twee onderscheiden delen de uitgaven - inclusief de begrotingen van de DAB's, VOI's en agentschappen - van de begrotingsaanpassing 2009 en de nieuwe begroting 2010. Een laatste hoofdstuk gaat in op enkele wijzigingen in de structuur van de begroting en de toelichtingen voor het begrotingsjaar 2010. Een tweedelige bijlage bevat de formele of technische opmerkingen die het Rekenhof richtte aan het departement Financiën en Begroting.

1 Macrobudgettaire aspecten

1.1 Economische groei- en inflatieparameters

De Vlaamse Regering is bij de raming van de samengevoegde en gedeelde belastingen voor de aanpassing van de begroting 2009 uitgegaan van een BBP-groei van – 1,7% en een inflatie van 1%, en voor de begroting 2010 van een BBP-groei van 0,4% en een inflatie van 1,5%. Zij steunt daarvoor op de economische begroting van het Federaal Planbureau van respectievelijk 29 januari 2009 en 11 september 2009.

Uit de economische begroting van 11 september 2009 blijkt dat de cijfers over 2009 achterhaald zijn: deze begroting raamt de BBP-groei op – 3,1% en de inflatie op 0%. Die cijfers liggen in de lijn van de ramingen van de Europese Commissie en de OESO voor de eurozone (interim-rapporten van september 2009).

De algemene toelichting merkt op dat het verschil tussen de gehanteerde en de verwachte economische groei voor de doorstorting 2009 van de federale overheid, in 2010 aanleiding zal geven tot een negatieve afrekening. Ook de cijfers voor 2010 zijn onzeker. Daarom heeft de Vlaamse Regering een provisie van 500 miljoen EUR ingeschreven.

Het gaat hier echter niet om de inschrijving en overdracht van een provisioneel krediet. In 2009 wordt een bedrag van 500 miljoen EUR overgedragen naar de *VZW Egalisatiefonds responsabiliseringsbijdrage van de Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Pensioenfonds* (derde aanpassing algemene uitgavenbegroting 2009 – basisallocatie CE 3303 B), dat in 2010 wordt teruggestort (middelenbegroting 2010 – artikel CB0 CE000 3840). Op die wijze transfereert 500 miljoen EUR middelen van de begroting 2009 naar de begroting 2010.

De toelichting biedt geen antwoord op een aantal vragen die rijzen bij de tijdelijke parkering van die middelen bij een privaatrechtelijke vereniging: wat is de juridische basis (de VZW is een aparte rechtspersoon), in welke mate is die verrichting verenigbaar met het statutaire doel van dit organisme, zijn neveneffecten op het financieel en budgettair resultaat van de Vlaamse Gemeenschap uitgesloten (eventuele financieringskosten en/of derving van beleggingsopbrengsten)?

De verrichting heeft tot gevolg dat de evolutie van het vorderingensaldo⁽¹⁾ (tabel V.1 bij de algemene toelichting) over 2009 en 2010 omkeert. Zonder de verrichting is er een evolutie van ongeveer -0,5 miljard EUR

¹ Het vorderingensaldo is het verschil tussen ontvangsten en uitgaven van de (geconsolideerde) overheid, vastgesteld conform de principes van het ESR (Europees Systeem van Rekeningen). De krachtlijnen van dit systeem heeft het Rekenhof beschreven in een "informatief document van de ESR-methodologie". (http://www.ccrek.be/docs/Reports/2005/2005_13_ESR_Methodologie_NL.pdf)

naar ongeveer -1 miljard EUR; met de verrichting van ongeveer -1 miljard EUR naar ongeveer -0,5 miljard EUR. Dat effect wordt echter slechts bekomen door de VZW buiten de consolidatiekring van de Vlaamse Gemeenschap te houden, hoewel zij volgens de officiële lijst van de NBB wel degelijk tot de consolidatiekring behoort (zie 1.2.1).

1.2 Begrotingsnormering – houdbaarheid van de financiën

De Vlaamse Regering wenst luidens het regeerakkoord dat Vlaanderen ook in de toekomst financieel gezond blijft en volgt daarom een besparingspad voor de uitgaven om in 2011 een begrotingsevenwicht te bereiken. Voor de periode 2012-2014 streeft zij een begrotingsevenwicht na, maar geen overschotten.

1.2.1 Normnaleving

Tabel V.1 van de algemene toelichting berekende het vorderingensaldo in ESR-termen van de Vlaamse overheid op een tekort van ongeveer 1 miljard EUR voor de aangepaste begroting 2009 en ongeveer 0,5 miljard EUR voor de begroting 2010.

Het Rekenhof heeft daarbij de volgende opmerkingen:

- De in rekening gebrachte onderbenutting van uitgavenkredieten (750 miljoen EUR in 2009 en 470 miljoen EUR in 2010) hebben het resultaat positief beïnvloed. Het is de eerste maal dat de tabel over de normnaleving de onderaanwending in die mate meerekent, hoewel ervan kan worden uitgegaan dat de kredieten door besparingen krap zijn bemeten. In tegenstelling tot andere elementen van de tabel, blijkt het gegeven *onderbenutting* niet uit de begrotingscijfers. De algemene toelichting had dan ook beter de berekening ervan meege-deeld.
- De hoofding *te consolideren instellingen* bevat niet alle entiteiten die volgens de statistische overheden (NBB, INR) tot de consolidatiekring van de Vlaamse Gemeenschap behoren⁽²⁾. Het Rekenhof vermeldde hierboven al de *VZW Egalisatiefonds responsabiliseringsbijdrage van de Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Pensioenfonds* (zie 1.1 voor de impact op het vorderingensaldo). Recent heeft Eurostat ook de *BAM (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel)* formeel aangewezen als behorende tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid. Het is niet duidelijk in welke mate de tabel normnaleving daarmee rekening houdt.
- Zoals blijkt uit het antwoord op een parlementaire vraag⁽³⁾ aan de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, heeft het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) in 2008 vooruitbetalingen van

² NBB, De eenheden van de publieke sector, Stand van zaken op 30.09.2009.

³ Handelingen van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van 6 oktober 2009.

uitgaven 2009 voor een bedrag van 355,8 miljoen EUR uit de berekening van het vorderingensaldo voor het jaar 2008 geweerd. Er moet dan ook rekening worden gehouden met een negatieve correctie van het vorderingensaldo 2009 voor hetzelfde bedrag.

1.2.2 Meerjarenraming

De voorgelegde documenten voor de begrotingscontrole 2009 en de nieuwe begroting 2010 bieden geen meerjarenperspectief. De laatste meerjarenbegroting die het Vlaams Parlement ontving, dateert van december 2008 (Meerjarenbegroting 2009-2014 – stuk 13 (2008-2009) - Nr. 1-C) en is intussen achterhaald. De voorgelegde begrotingen vinden hun basis in een nieuwe meerjarenraming, die echter nog niet formeel aan het Vlaams Parlement werd meegedeeld overeenkomstig artikel 10 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, dat stelt dat de algemene toelichting een meerjarenraming moet bevatten. Evenmin wordt rekening gehouden met de aanbevelingen van de OESO⁽⁴⁾ om in de begrotingsdocumentatie, behalve het begrote jaar, ook minstens de twee daaropvolgende jaren in beschouwing te nemen.

1.2.3 Vlaamse stabiliteitsnorm

In de beleidsnota Financiën en Begroting deelt de Vlaamse minister van Financiën en Begroting mee dat hij ernaar streeft aan Vlaanderen weer een eigen norm van interne stabiliteit te geven. Hij laat voorlopig in het midden of die eigen interne stabiliteitsnorm moet steunen op een verbintissennorm gebaseerd op de vastleggingen.

Het Rekenhof wijst erop dat een norm die uitsluitend steunt op de betaalkredieten, aanleiding kan geven tot debudgettering en de ontwikkeling van latente schuld, zoals het in de vorige jaren regelmatig heeft opgemerkt met betrekking tot sommige PPS-projecten en alternatieve financiering.

De focus op betaalkredieten kan er ook toe leiden dat besparingsmaatregelen onvoldoende rekening houden met al aangegane verbintissen, die hoe dan ook moeten worden betaald⁽⁵⁾.

⁴ OECD, Best Practices for Budget Transparency, 2001.

⁵ Zie de opmerking over het IWT (punt 3.2.3).

2 Voorzichtigheid van de raming van de ontvangsten

2.1 Algemeen

Het ontwerp van aangepaste middelenbegroting 2009 raamt het totaal van de middelen op 27.346.726 duizend EUR. Exclusief de leningopbrengsten bedraagt de raming 21.977.971 duizend EUR. Het ontwerp van initiële middelenbegroting 2010 raamt de middelen op 23.571.751 duizend EUR, exclusief de leningopbrengsten 22.396.411 duizend EUR.

De stijging van de leningopbrengsten is een rechtstreeks gevolg van de crisis op de financiële markt.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de verschillende ontvangstencategorieën en een vergelijking van de initiële raming voor 2010 met de aangepaste middelenbegroting 2008 en de initiële en aangepaste middelenbegroting 2009.

(in duizenden EUR)								
Omschrijving	2008 aangepast	2009 initieel	2009 aan- passing	2010 initieel	Aandeel in totaal (excl. lening- opbrengsten)	Wijziging t.o.v. 2008 aangepast (= 100)	Wijziging t.o.v. 2009 initieel (=100)	Wijziging t.o.v. 2009 aanpassing (= 100)
Algemene ontvangsten (exclusief leningopbrengsten)								
<i>Gedeelde en samengevoegde belastingen, inclusief dotatie kijk- en luistergeld</i>	17.376.773	18.544.288	17.286.651	16.984.749	75,8%	97,7	91,6	98,3
<i>Andere transferten en dotaties van de federale overheid</i>	339.184	332.563	358.629	340.929	1,5%	100,5	102,5	95,1
<i>Gewestbelastingen, nog geïnd door de federale overheid</i>	4.462.787	4.608.593	3.983.198	4.013.536	17,9%	89,9	87,1	100,8
<i>Gewestbelastingen, eigen inning</i>	84.204	89.344	81.964	85.061	0,4%	101,0	95,2	103,8
<i>Andere niet-fiscale ontvangsten</i>	202.980	121.818	150.102	859.070	3,8%	423,2	705,2	572,3
Subtotaal algemene ontvangsten (exclusief leningopbrengsten)	22.465.928	23.696.606	21.860.544	22.283.345	99,5%	99,2	94,0	101,9
Subtotaal toegewezen ontvangsten	103.257	119.212	117.427	113.066	0,5%	109,5	94,8	96,3
Subtotaal algemene en toegewezen ontvangsten	22.569.185	23.815.818	21.977.971	22.396.411	100,0%	99,2	94,0	101,9
Leningopbrengsten	320.426	158.539	5.368.755	1.175.340		366,8	741,4	21,9
Algemeen totaal	22.889.611	23.974.357	27.346.726	23.571.751		103,0	98,3	86,2

De begrotingsdocumenten bevatten wel onderscheiden programmatoeelichtingen voor de aanpassing van de begroting 2009 en de initiële be-

groting 2010, maar slechts één algemene toelichting. De toelichting vermeldt behalve de ramingen voortaan ook de recente evolutie van de belangrijke ontvangstencategorieën in percentages en absolute bedragen.

In vergelijking met de initiële begroting 2009 dalen de middelen, exclusief leningopbrengsten, in de aangepaste begroting 2009 met 1.837.847 duizend EUR (7,7%) tot minder dan 22 miljard EUR. In vergelijking met de aangepaste begroting 2008 is er een daling van ongeveer 600 miljoen EUR. De sterke daling is het gevolg van de lagere ramingen voor de *gedeelde en samengevoegde belastingen, inclusief dotatie kijk- en luistergeld* (-1.258 miljoen EUR, 6,8%) en de *gewestbelastingen, nog geïnd door de federale overheid* (-625 miljoen EUR, 13,6%), beide het gevolg van de negatieve economische groei. Zowel bij de initiële raming 2009 als bij de meerjarenbegroting 2009-2014 heeft het Rekenhof al op overschattingen gewezen. De uiteindelijke aanpassing loopt toch nog heel wat hoger op, dan toen werd verwacht.

De initiële ontvangstenraming 2010, exclusief leningopbrengsten, bedraagt nog altijd minder dan de aangepaste raming 2008 (-173 miljoen EUR). De raming is zelfs 6% (-1.419 miljoen EUR) lager dan de initiële middelenbegroting 2009, maar zij is wel 1,9% (418 miljoen EUR) hoger dan de aangepaste middelenbegroting 2009.

De ramingen zijn voorzichtig.

De middelen 2010 (andere niet-fiscale ontvangsten) bevatten een ontvangst van 500 miljoen EUR vanuit het Egalisatiefonds (vzw Vlaams Pensioenfonds), met hetzelfde bedrag gestijfd vanuit de aangepaste uitgavenbegroting 2009⁶). Deze operatie, waarbij 500 miljoen EUR langs een tussenstation buiten de consolidatiekring van de Vlaamse overheid passeert, resulteert in een lager geraamd begrotings- en vorderingsaldo 2009 en in een hoger saldo voor 2010. Dit neutraliseert in de begroting 2010 de negatieve afrekening 2009 van de krachtens de bijzondere financieringswet (BFW)⁷) toegekende bedragen.

De onderstaande paragrafen gaan dieper in op de belangrijkste ontvangstencategorieën.

2.2 Gedeelde en samengevoegde belastingen, inclusief dotatie kijk- en luistergeld

De gedeelde en samengevoegde belastingen die Vlaanderen op grond van de BFW van de federale overheid ontvangt, vormen het hoofdbestanddeel van de middelen. De aangepaste begroting 2009 raamt ze,

⁶ Basisallocatie CE 33.03 van de 3de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2009 (economische code 33).
Artikel CE000 van de middelenbegroting 2010 (ESR-code 3840).

⁷ Bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten.

inclusief de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld, op 17.286.651 duizend EUR; de initiële begroting 2010 op 16.984.749 duizend EUR (of 75,8% van het totaal van de middelen)⁽⁸⁾. De onderstaande tabel schetst de recente evolutie van deze middelen.

(in duizenden EUR)

Omschrijving	2008 aangepast	2009 initieel	2009 aanpassing	2010 initieel	Wijziging t.o.v. 2008 aangepast (= 100)	Wijziging t.o.v. 2009 initieel (=100)	Wijziging t.o.v. 2009 aanpassing (= 100)
Gedeelde belastingen	11.254.930	12.014.171	11.203.481	11.010.370	97,8	91,6	98,3
Samengevoegde belastingen	5.601.470	5.978.390	5.551.153	5.443.940	97,2	91,1	98,1
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	520.373	551.727	532.017	530.439	101,9	96,1	99,7
Totaal	17.376.773	18.544.288	17.286.651	16.984.749	97,7	91,6	98,3

De raming in de aangepaste middelenbegroting 2009 is in principe de som van het aangepaste bedrag voor het lopende jaar (2009) en de definitieve afrekening van het vorige jaar (2008). Het aangepaste bedrag 2009 is de raming van het bedrag 2009 aan de hand van de parameters van het voorjaar 2009. De definitieve afrekening 2008 is doorgaans het verschil tussen, enerzijds, het definitieve bedrag 2008 berekend volgens de in het voorjaar 2009 gekende parameters en, anderzijds, het aangepaste bedrag 2008 zoals dat werd bepaald bij de aanpassing van de begroting 2008. In tegenstelling tot de vorige jaren had de federale overheid echter de vermoedelijke afrekening 2008 (verschil tussen vermoedelijk en aangepast bedrag 2008) nog verrekend in de door te storten bedragen 2008, in plaats van deze afrekening, zoals gebruikelijk, op te nemen in de initiële begroting 2009⁽⁹⁾. De definitieve afrekening 2008 in de aangepaste begroting 2009 vergeleek bijgevolg het definitieve bedrag 2008⁽¹⁰⁾ met het vermoedelijke bedrag 2008, in plaats van met het aangepaste bedrag 2008, zoals dat gebruikelijk is. De berekening in het ontwerp van Vlaamse aangepaste middelenbegroting 2009 ging uit van dezelfde parameters en nam ook de afrekeningsbasis (vermoedelijk bedrag 2008) van de federale overheid over. Daardoor komen de ontvangstenramingen in de Vlaamse aangepaste begroting 2009 overeen met de verwachte stortingen van de federale overheid. De uitvoeringsrekening van de begroting 2009 zal dus voor deze middelen aansluiten met de nu voorgelegde aangepaste begroting. De onderstaande tabel bevat meer in detail de ramingen in het ontwerp, die dus gelijk zijn aan

⁸ Exclusief de opbrengsten van leningen.

⁹ Die storting in 2008 had tot gevolg dat de Vlaamse aangepaste middelenbegroting voor 2008 met 231,7 miljoen EUR was onderschat en de initiële begroting 2009 met hetzelfde bedrag was overschat.

¹⁰ 17.471.100.098 EUR (aanpassing RMB 2009).

de middelen die van de federale overheid in 2009 werden ontvangen⁽¹¹⁾.
De voetnoten onder de tabel vermelden de gebruikte parameters.

(in duizenden EUR)

Gewest		
Samengevoegde belastingen		
<i>Basisbedrag zonder Lambermont</i>		
Art. 33 BFW	8.077.716	
Art. 35 ter BFW	62.751	
<i>Negatieve term</i>		
Art. 33 bis BFW	-2.624.135	
<i>Extra-middelen</i>		
Art. 35 quater tot septies	71.285	
<i>Definitieve afrekening 2008</i>	-36.463	
Totaal gewest	5.551.153	
CK012 samengevoegde belastingen	5.551.153	
Art. 7 aanpassing RMB		5.551.153
Gemeenschap		
Gedeelde belastingen		
Totaal PB gemeenschap		
Art. 47 BFW	3.743.070	
<i>Basisbedrag BTW zonder Lambermont</i>		
Art. 39 BFW	6.603.503	
<i>Bijkomende middelen BTW</i>		
Art. 40 bis en 40 ter BFW	919.851	
Totaal BTW gemeenschap	7.523.354	
<i>Definitieve afrekening 2008</i>	-62.942	
Totaal gemeenschap	11.203.482	
CI005 gedeelde belastingen	11.203.481	
<i>Dotatie kijk- en luistergeld</i>		
Art. 47 bis BFW	533.078	
<i>Definitieve afrekening 2008</i>	-1.061	
CI000 dotatie kijk- en luistergeld	532.017	
Art. 6 aanpassing RMB		11.735.499
Totaal aangepaste begroting 2009	17.286.651	17.286.652
Waarvan definitieve afrekening 2008	-100.466	-100.466
Totaal 2009 aangepast exclusief afrekening 2008	17.387.118	17.387.118

Parameters voor de vaststelling van het aangepaste bedrag 2009

1) BBP-groei 2009: -1,70%.

2) Inflatie 2009: 1,00%.

Parameters volgens de economische begroting van 31 januari 2009.

3) Denataliteitsfactor: 102,58821 (waarneming 1 februari 2009 van toestand 30 juni 2008).

4) BTW-verdeelsleutel (leerlingen): 56,91187% (de telling van het aantal leerlingen in de periode van 15 januari tot 1 februari 2008 (schooljaar 2007-2008), zoals deze op 1 oktober 2008 door de algemene vergadering van het Rekenhof werd goedgekeurd.

5) PB-verdeelsleutel: 63,28% voor de opbrengst in het Vlaams Gewest en 65,25% voor de opbrengst in de Vlaamse Gemeenschap.

¹¹ Goedgekeurd wetsontwerp houdende aanpassing van de rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar 2009 (Kamer van Volksvertegenwoordigers, DOC 52 1924/001 en /004).

Volgens de gegevens van het aanslagjaar 2007, toestand op 30 juni 2008.

Parameters voor de vaststelling van het definitieve bedrag 2008

1) BBP-groei 2008: 1,20%.

2) Inflatie 2008: 4,49%.

Parameters volgens de economische begroting van 31 januari 2009.

3) Denataliteitsfactor: 102,30797 (waarneming 1 februari 2009 van toestand 30 juni 2007).

4) BTW-verdeelsleutel (leerlingen): 56,91187% (de telling van het aantal leerlingen in de periode van 15 januari tot 1 februari 2008 (schooljaar 2007-2008), zoals deze op 1 oktober 2008 door de algemene vergadering van het Rekenhof werd goedgekeurd.

5) PB-verdeelsleutel: 63,28% voor de opbrengst in het Vlaams Gewest en 65,25% voor de opbrengst in de Vlaamse Gemeenschap.

Volgens de gegevens van het aanslagjaar 2007, toestand op 30 juni 2008.

De raming in de initiële middelenbegroting 2010 is in principe de som van het initiële bedrag van het komende jaar (2010) en de vermoedelijke afrekening van het lopende jaar (2009). Het initiële bedrag 2010 is de raming van het bedrag 2010 aan de hand van de meest recente parameters. De vermoedelijke afrekening 2009 is het verschil tussen, enerzijds, het vermoedelijke bedrag 2009 berekend volgens de in het najaar 2009 gekende parameters en, anderzijds, het aangepaste bedrag 2009 zoals dat werd bepaald bij de aanpassing van de begroting 2009.

De onderstaande tabel bevat de ramingen in het ontwerp van initiële Vlaamse middelenbegroting 2010 en een vergelijking met de van de federale overheid te ontvangen middelen¹²) en de daarbij gebruikte parameters.

¹² Het betreft officieuze gegevens. Het ontwerp van RMB werd nog niet ingediend bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

(in duizenden EUR)			
BFW en begrotingsartikel	Initiële Vlaamse middelenbegroting 2010	Ontwerp van RMB 2010	Vershil
Gewest			
Samengevoegde belastingen			
<i>Basisbedrag zonder Lambermont</i>			
Art. 33 BFW		8.053.293	
Art. 35 ter BFW		62.412	
<i>Negatieve term</i>			
Art. 33 bis BFW		-2.617.368	
<i>Extra-middelen</i>			
Art. 35 quater tot septies		70.921	
<i>Vermoedelijke afrekening 2009</i>		-125.317	
Totaal gewest		5.443.941	
CK012 samengevoegde belastingen	5.443.940		
Art. 16 Ontwerp		5.443.941	-1
Gemeenschap			
Gedeelde belastingen			
Totaal PB gemeenschap			
Art. 47 BFW		3.731.130	
<i>Basisbedrag BTW zonder Lambermont</i>			
Art. 39 BFW	6.653.036		
<i>Bijkomende middelen BTW</i>			
Art. 40 bis en 40 ter BFW	878.951		
Totaal BTW gemeenschap	7.531.987	7.525.878	6.109
<i>Vermoedelijke afrekening 2009</i>	-252.747	-258.814	6.067
Totaal gemeenschap	11.010.370	10.998.194	12.176
CI005 gedeelde belastingen	11.010.370		
<i>Dotatie kijk- en luistergeld</i>			
Art. 47 bis BFW		535.717	
<i>Vermoedelijke afrekening 2009</i>		-5.278	
CI000 dotatie kijk- en luistergeld	530.439		
Art. 15 Ontwerp		11.528.633	12.176
Totaal initiële begroting 2010	16.984.749	16.972.574	12.175
Waarvan vermoedelijke afrekening 2009	-383.342	-389.409	6.067
Totaal 2010 initieel exclusief afrekening 2009	17.368.091	17.361.983	6.108

Parameters voor de vaststelling van het initiële bedrag 2010

1) BBP-groei 2010: 0,40%.

2) Inflatie 2010: 1,50%.

Parameters volgens de economische begroting van 11 september 2009.

3) Denataliteitsfactor: 102,84857 (waarneming 31 augustus 2009 van toestand 30 juni 2009).

4) BTW-verdeelsleutel (leerlingen):

Vlaamse begroting: 56,91187% (de telling van het aantal leerlingen in de periode van 15 januari tot 1 februari 2008 (schooljaar 2007-2008), zoals deze op 1 oktober 2008 door de algemene vergadering van het Rekenhof werd goedgekeurd.

RMB: 56,86082% (de telling van het aantal leerlingen in de periode van 15 januari tot 1 februari 2009 (schooljaar 2008-2009), zoals deze op 30 september 2009 door de algemene vergadering van het Rekenhof werd goedgekeurd.

5) PB-verdeelsleutel: 63,43% voor de opbrengst in het Vlaams Gewest en 65,39% voor de opbrengst in de Vlaamse Gemeenschap.

Volgens de gegevens van het aanslagjaar 2008, toestand op 30 juni 2009.

Parameters voor de vaststelling van het vermoedelijke bedrag 2009

1) BBP-groei 2009: -3,10%.

2) Inflatie 2009: 0,00%.

Parameters volgens de economische begroting van 11 september 2009.

3) Denataliteitsfactor: 102,68438 (waarneming 31 augustus 2009 van toestand 30 juni 2008).

4) BTW-verdeelsleutel (leerlingen).

Vlaamse begroting: 56,91187% (de telling van het aantal leerlingen in de periode van 15 januari tot 1 februari 2008 (schooljaar 2007-2008), zoals deze op 1 oktober 2008 door de algemene vergadering van het Rekenhof werd goedgekeurd.

RMB: 56,86082% (de telling van het aantal leerlingen in de periode van 15 januari tot 1 februari 2009 (schooljaar 2008-2009), zoals deze op 30 september 2009 door de algemene vergadering van het Rekenhof werd goedgekeurd.

5) PB-verdeelsleutel: 63,43% voor de opbrengst in het Vlaams Gewest en 65,39% voor de opbrengst in de Vlaamse Gemeenschap.

Volgens de gegevens van het aanslagjaar 2008, toestand op 30 juni 2009.

Op een overschatting van 12,2 miljoen EUR na, als gevolg van het niet toepassen van de op 31 september 2009 vastgestelde BTW-verdeelsleutel (leerlingenaantallen), is de raming van 16.984.749 duizend EUR voor de gedeelde en samengevoegde belastingen correct.

De economische crisis heeft een grote weerslag op deze Vlaamse middelen. Terwijl zij in de periode 2002-2008 nog aangroeiden van 13,14 miljard EUR (inning 2002) tot 17,38 miljard EUR (aangepaste begroting 2008), raamt de initiële begroting 2010 ze op minder dan 17 miljard EUR. Het vermoedelijke bedrag 2009 (aangepast bedrag 2009 plus vermoedelijke afrekening 2009) belooft ongeveer 17 miljard EUR. Dat bedrag vormt het uitgangspunt voor de raming van de middelen van de latere jaren⁽¹³⁾. De meerjarenbegroting 2009-2014 raamde de middelen voor de jaren 2009-2014 nog met het initiële bedrag voor 2009 (18,3 miljard EUR).

De economische begroting van 11 september 2009 raamt voor 2010 een BBP-groei van 0,4% en voor 2009 een BBP-groei van – 3,10%. In 2008 bedroeg de groei nog 1,2%, in 2007 nog 2,7% en in 2006 nog 3,0%. De inflatie die in 2008 nog 2,49% bedroeg, viel in 2009 terug van de verwachte 2,7% tot 0%, maar wordt in 2010 opnieuw op 1,5% geraamd. In 2008 compenseerde de hoge inflatie nog de daling van de economische groei, maar in 2009 was dat niet meer het geval. Bovendien viel de groei in 2009 lager uit dan verwacht.

De laatste evolutie van de BTW-verdeelsleutel (aantal leerlingen) is voor Vlaanderen niet gunstig. De denataliteitsfactor daarentegen evolueert langzaam in gunstige zin⁽¹⁴⁾.

De PB-verdeelsleutel voor het Vlaams Gewest, die in het aanslagjaar 2007 zakte naar 63,28% tegenover 63,31% in het aanslagjaar 2006 en

¹³ De BFW (art. 33, §2bis en art. 47, §2bis) bevat wel correctiemechanismen om een te lage gemiddelde economische groei (<2%) in de periode 1993-2004 op te vangen, maar die periode is nu voorbij.

¹⁴ De denataliteitsfactor is voor de Vlaamse Gemeenschap nu 97,66 en voor de Franstalige Gemeenschap 102,85. De BFW gebruikt enkel de hoogste factor. Vlaanderen profiteert dus mee van deze hogere nataliteit in de Franstalige Gemeenschap.

63,60% in het aanslagjaar 2005, steeg in het aanslagjaar 2008 opnieuw naar 63,43%.

2.3 Gewestbelastingen, geïnd door de federale overheid

De aangepaste begroting 2009 raamt de opbrengst in 2009 van de nog *door de federale overheid geïnde gewestbelastingen* (inclusief intresten en boeten) op 3.983.198 duizend EUR. De initiële begroting 2010 raamt die middelen op 4.013.356 duizend EUR (17,9% van de middelen exclusief leningopbrengsten).

De volgende tabel geeft de evolutie van de verschillende gewestbelastingen, geïnd door de federale overheid, opgenomen in programma CK: algemene ontvangsten van de federale overheid afkomstig, voor gewestaangelegenheden, van het departement Financiën en Begroting (incl. intresten en boeten).

(in duizenden EUR)							
Gewestbelastingen, geïnd door de federale overheid (Programma CK), incl. intresten en boeten	2008 aangepast	2009 initieel	2009 aanpassing	2010 initieel	Wijziging t.o.v. 2008 aangepast (= 100)	Wijziging t.o.v. 2009 initieel (=100)	Wijziging t.o.v. 2009 aanpassing (= 100)
Registratierechten (CK000)	1.835.772	1.869.733	1.398.281	1.424.421	77,6	76,2	101,9
Registratierechten - Hypotheekrechten (CK001)	145.770	145.770	133.738	136.238	93,5	93,5	101,9
Verkeersbelasting op de autovoertuigen (CK002)	862.169	931.142	893.278	921.906	106,9	99,0	103,2
Belasting op de inverkeersstelling (CK003)	225.871	237.164	211.457	215.410	95,4	90,8	101,9
Belasting op de spelen en weddenschappen (CK004)	20.605	20.904	21.932	22.263	108,0	106,5	101,5
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen (CK005)	40.606	34.680	33.671	34.345	84,6	99,0	102,0
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken (pro memorie-CK006)	0	0	0	0			
Eurovignet (CK007)	81.725	75.724	113.322	94.274	115,4	124,5	83,2
Schenkingsrechten (CK013)	246.355	270.990	169.668	172.839	70,2	63,8	101,9
Successierechten en recht van overgang bij overlijden (CK014)	1.003.914	1.022.486	1.007.851	991.840	98,8	97,0	98,4
Totaal	4.462.787	4.608.593	3.983.198	4.013.536	89,9	87,1	100,8

De aangepaste begroting 2009 raamt de ontvangsten 625 miljoen EUR lager dan de initiële begroting 2009. De initiële raming 2010 is weer wat hoger, maar nog altijd meer dan 10% lager dan de aangepaste begroting 2008 en de initiële begroting 2009.

De toelichting bij het programma CK beschrijft de methode en de parameters voor de ramingen summier. De ramingen vertrekken van de lopende ontvangsten 2009. Op grond van het inningsritme van vorige jaren worden de gerealiseerde ontvangsten geëxtrapoleerd naar een volledig jaar. De onderstaande tabel vergelijkt de ramingen 2009 en 2010

met de ramingen in de rijksmiddelenbegroting 2010 en met de lineair geëxtrapoleerde ontvangsten van de eerste 9 maanden van 2009.

(in duizenden EUR)							
Gewestbelastingen, geïnd door de federale overheid (Programma CK), incl. intresten en boeten	2009 aanpas-sing	Aanpas-sing RMB 2009 - Raming 2009	Extrapo-latie eerste 9 maanden 2009	RMB 2010 - Raming 2010	2010 initieel	Wijziging 2010 initieel t.o.v. extrapo-latie 2009 (= 100)	Wijziging 2010 initieel t.o.v. raming RMB 2010 (= 100)
Registratierechten (CK000)	1.398.281	1.594.217	1.391.020	1.485.146	1.424.421	102,4	95,9
Registratierechten – Hypotheekrechten (CK001)	133.738	122.960	122.433	142.550	136.238	111,3	95,6
Verkeersbelasting op de autovoertuigen (CK002)	893.278	882.182	934.584	891.108	921.906	98,6	103,5
Belasting op de in verkeersstelling (CK003)	211.457	223.706	214.085	205.948	215.410	100,6	104,6
Belasting op de spelen en weddenschappen (CK004)	21.932	21.763	21.639	24.579	22.263	102,9	90,6
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen (CK005)	33.671	36.096	45.147	38.239	34.345	76,1	89,8
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken (pro memorie-CK006)	0	0	72	0	0	0,0	
Eurovignet (CK007)	113.322	87.007	100.619	92.298	94.274	93,7	102,1
Schenkingsrechten (CK013)	169.668	200.903	176.780	173.367	172.839	97,8	99,7
Successierechten en recht van overgang bij overlijden (CK014)	1.007.851	1.015.865	992.452	1.003.801	991.840	99,9	98,8
Intresten en Boeten		23.403		24.128			
Totaal	3.983.198	4.208.102	3.998.831	4.081.164	4.013.536	100,4	98,3

De tabel toont dat de ramingen voor 2009 meer dan 225 miljoen EUR lager liggen dan de federale ramingen van maart 2009 uit de aangepaste rijksmiddelenbegroting 2009. De ramingen voor 2010 liggen 68 miljoen EUR lager dan de federale ramingen uit de initiële rijksmiddelenbegroting 2010. Die voorzichtige ramingen zijn verantwoord in het licht van de reële ontvangsten tijdens de eerste 9 maanden van 2009.

3 Analyse van de uitgaven, inclusief DAB's, VOI's en agentschappen

3.1 Derde aanpassing begroting 2009

3.1.1 Beleidsdomein Financiën en Begroting

Vlaamse Belastingdienst (VLABEL)

In de begroting van het Hermesfonds is onder ESR-code 41.01 de volgende uitgave opgenomen: storting aan Vlabel ter compensatie van de provinciale opcentiemen op de OV: 39 miljoen EUR.

Dit is ingevolge een BVR van 6 maart 2009 (VR 2009 0603 DOC.0242). Het Vlaams Gewest treedt op als derde betaler (in plaats van de bedrijven) voor de provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing op outillage die de bedrijven moeten betalen.

De corresponderende ontvangst is niet opgenomen in de aanpassing van de middelenbegroting 2009. Ook de begrotingsuitgave zelf (betaling van de vergoeding aan de provincies) is niet in de aanpassing van de uitgavenbegroting 2009 opgenomen. Dit druist in tegen het principe van de universaliteit van de begroting.

3.1.2 Beleidsdomein Internationaal Vlaanderen

FIT – VAIO (Flanders Investment & Trade – Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)

De FIT- begroting heeft voor huurgelden van gebouwen in 3.559 duizend EUR voorzien. Dat is een stijging met 23% ten opzichte van 2008 (en 9,5% ten opzichte van de oorspronkelijke begroting). Deze stijging wordt niet verklaard in de toelichting.

3.1.3 Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

Herculesstichting

De begroting van de Herculesstichting noteert een overgedragen overschot uit vorige boekjaren van 2.215 duizend EUR. De uitvoeringsrekening van de begroting registreerde over het jaar 2008 echter een over te dragen *tekort* van 694 duizend EUR.

Verder voorziet de begroting niet in uitgaven voor subsidieovereenkomsten. Nochtans betaalde de stichting in 2009 een voorschot van 418 duizend EUR voor een subsidieovereenkomst tot cofinanciering van de

aanvraag *Vlaams Supercomputer Centrum*. De begroting moet in deze al effectief gerealiseerde uitgave voorzien.

3.1.4 Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden)

De algemene toelichting vermeldt voor het VIPA alleen de toename van de dotatie voor alternatieve financiering, terwijl de totale dotatie daalt. De dotatie voor de klassieke financiering daalt met 21,7 miljoen EUR in 2009 (ten opzichte van de initiële begroting – cfr. aanpassing algemene uitgavenbegroting 2009, basisallocatie GC 6101 B) en 10,7 miljoen EUR in 2010 (ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2009).

3.1.5 Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Basisallocatie HE 4109 E (Dotatie aan de DAB KMSKA)

De dotatie steeg met 150 duizend EUR om de kosten voor de voorbereiding van de sluiting van het KMSKA (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen) te dekken. De toelichting vermeldt dat het museum sluit op 1 januari 2010. Het museum zal echter later sluiten. De nieuwe exacte sluitingsdatum is nog niet bekend (zie ook 3.2.6 – DAB KMSKA).

3.1.6 Beleidsdomein Werk en Sociale Economie

Herplaatsingsfonds

De cijfers in artikel 65 van het corpus (goedkeuring begroting Herplaatsingsfonds) en onder basisallocatie JD 9911 C (vastleggingsmachtiging Herplaatsingsfonds) van de tabel van de algemene uitgavenbegroting stemmen niet overeen met die in de begroting van het Herplaatsingsfonds. Artikel 65 raamt de ontvangsten en de uitgaven op 128 duizend EUR, terwijl de begroting van het Herplaatsingsfonds een totaal van ontvangsten en uitgaven van 12.692 duizend EUR weergeeft. Bovendien stellen artikel 65 en basisallocatie JD 9911 C de vastleggingsmachtiging vast op 128 duizend EUR, terwijl de begroting een machtiging van 195 duizend EUR bevat.

Het Herplaatsingsfonds had echter tot 1 maart 2009, de datum waarop het zijn activiteiten overdroeg aan de VDAB, al 3.525 duizend EUR vastgelegd, waarvan het 128 duizend EUR betaalde.

Verder betaalde het Herplaatsingsfonds gedurende de eerste twee maanden van 2009 nog 260 duizend EUR in dossiers die niet langs de

VDAB verliepen. Dat betekent dat de begroting ten onrechte niets onder ESR code 33.01⁽¹⁵⁾ vermeldt.

Tot slot worden de liquide middelen en vorderingen die op 28 februari 2009 bij het Herplaatsingsfonds beschikbaar waren, niet aan de VDAB overgemaakt, maar aan de middelenbegroting. Dat impliceert dat de VDAB wel de verbintenissen, maar niet de rechten uit het verleden overneemt.

VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding)

De VDAB schrijft een ontvangst in van het Herplaatsingsfonds van 195 duizend EUR. Deze raming is te laag. De afrekening van de maanden januari 2009 en februari 2009 gaf al aanleiding tot een nettobetaling (betalingen verminderd met terugvorderingen) van 203 duizend EUR van het Herplaatsingsfonds aan de VDAB.

De VDAB neemt vanaf maart 2009 de activiteiten van het Herplaatsingsfonds over. Dossiers die het Herplaatsingsfonds in het verleden heeft goedgekeurd en vastgelegd, zal de VDAB verder uitbetalen. De VDAB bekommt echter niet de middelen om de overgenomen verbintenissen uit het verleden te betalen. Hij krijgt alleen een dotatie voor de nieuwe dossiers 2009.

ESF-Agentschap Vlaanderen

De begroting van het ESF-Agentschap Vlaanderen is niet toegevoegd. Nochtans bepaalt artikel 17 van de samenwerkingsovereenkomst tussen het ESF-Agentschap en de Vlaamse Regering dat het ESF-Agentschap bij elke begrotingsronde een ESR-begroting moet indienen.

Het operationeel programma (OP), opgesteld in het kader van ESF doelstelling 2 Vlaanderen 2007-2013, voorziet voor de jaren 2007-2009 in een Europese bijdrage van 193 miljoen EUR als ook een publiekrechtelijke bijdrage van 227 miljoen EUR wordt geleverd. Middels de dotaties/subsidies aan de institutionele partners (VDAB, DBO, VSAWSE, Syntra Vlaanderen,...) wordt al 135 miljoen EUR cofinanciering voor deze projecten bekomen. Zo rest nog 92 miljoen EUR die op een andere wijze in de begroting moet worden ingeschreven. Bij de vastleggingsmachtiging kon het ESF-Agentschap Vlaanderen over de jaren 2007-2009 maar voor 66 miljoen EUR projecten toekennen. Zodoende voorziet de vastleggingsmachtiging niet in voldoende engagementen om op een transparante wijze de Europese subsidies volledig aan te wenden.

¹⁵ Toelagen in het kader van de herplaatsing van werknemers zoals gedefinieerd in artikel 3 van het decreet van 5 mei 1999.

3.1.7 Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

VVM – De Lijn (Vlaamse Vervoermaatschappij)

De ontvangstenzijde van de begroting van De Lijn bevat geen corresponderende begrotingspost om de 5 miljoen EUR investeringsbijdragen (ordonnanceringskredieten) vanuit het IVA Fonds Stationsomgevingen te kunnen aanrekenen. De begroting van De Lijn bevat evenmin uitgavenkredieten voor deze middelen. Het begrotingstotaal van het EVA De Lijn is dus onderschat.

NV Waterwegen en Zeekanaal

De begroting van Waterwegen en Zeekanaal NV vermeldt aan de ontvangstenzijde een overgedragen saldo van 86.189 duizend EUR. Nogtans blijkt uit de uitvoeringsrekening over 2008 dat deze instelling een saldo van 53.214 duizend EUR heeft overgedragen naar 2009. De begrote cijfers voor 2009 stroken dus niet met de cijfers van de uitvoeringsrekening 2008.

3.2 Begroting 2010

3.2.1 Algemeen

Decretale bepalingen

Naast de eigenlijke goedkeuringsbepalingen bevat het corpus van het ontwerpdecreet houdende algemene uitgavenbegroting tal van begrotingsruiters die een afwijking beogen van de begrotings- of comptabiliteitsregels. Die afwijkingen moeten zoveel mogelijk worden beperkt en indien ze worden gebruikt, moeten ze degelijk worden verantwoord. Hoewel reeds enige verbetering in de verantwoording merkbaar is beveelt het Rekenhof aan om hier verder aandacht aan te schenken en de evolutie jaarlijks te evalueren.

Apparaatkredieten

In haar septemberverklaring over de krachtlijnen voor de begroting 2010 stelde de Vlaamse Regering dat de efficiëntie van het apparaat moet verhogen door, onder meer, 2,5% te besparen op de loonkredieten. De verschillende toelichtingen bij de apparaatkredieten vermelden alleen het besparingspercentage of bespaarde bedrag op de loonkredieten, maar duiden niet hoe deze besparingen zullen worden gerealiseerd.

3.2.2 Beleidsdomein Financiën en Begroting

Programma CB (Provisies)

Artikel 55 laat toe het provisionele krediet van 10 miljoen EUR op basisallocatie CB0 CB005 0100 te verdelen over de basisallocaties van de kabinetsbegrotingen. Vermoedelijk wordt de volledige begroting bedoeld.

Programma CD (Economisch overheidsinstrumentarium)

De toelichting bij de nieuwe basisallocaties CB0 CD003 8140 (deelnemingen aan bedrijven – niet verdeeld) en CB0 CD004 8140 (deelnemingen aan bedrijven – niet verdeeld – in het Vlaams Energiebedrijf), voor een bedrag van respectievelijk 100 miljoen EUR en 200 miljoen EUR, biedt niet meer informatie dan de libellé. De toedracht en modaliteiten van de bedoelde participaties en van het op te richten Vlaams Energiebedrijf, blijven vaag.

3.2.3 Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

IWT-Vlaanderen (Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen)

De begroting voorziet in onvoldoende betaalkredieten om de aangegane verbintenissen te betalen. Het meest opvallend is het tekort bij de acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse Regering. De vereiste middelen voor de al lopende projecten, exclusief nieuwe projecten 2010, werden berekend op 24.246 duizend EUR, terwijl de begroting slechts in 14.722 duizend EUR voorziet (cfr. basisallocatie EB0 EF106 4141 van de algemene uitgavenbegroting). Maar ook andere dotaties zijn onvoldoende of zeer krap. Besparingen vinden o.a. ook plaats bij de middelen voor SBO, TETRA, TBM en projecten op initiatief van de bedrijven, alsook bij de werkingsmiddelen van het IWT. De besparingen op de middelen voor acties op initiatief van de Vlaamse Regering resulteren in een sterk gereduceerde uitgave voor de excellentiepolen in de begroting. Die besparingen worden geregistreerd als inkomensoverdrachten aan VZW's die op regionaal of lokaal gebied werkzaam zijn voor de overheid, of door de overheid in overwegende mate worden gefinancierd. De verminderde dotaties voor SBO, TETRA en TBM vinden hun weerslag in verminderde uitgaven voor de universiteiten.

Niet de betaalkredieten, maar ook de beleidskredieten kennen een terugval. Deze neerwaartse bewegingen stroken niet met de betrachting de Lissabondoelstelling voor Onderzoek & Ontwikkeling, zijnde 3% van het BBP, te behalen. De huidige begroting bevestigt evenmin de stelling die het regeerakkoord vermeldt: *volharden in meer middelen voor O&O*.

Behalve de dotaties, dalen ook de eigen middelen van het IWT. Gelet op de huidige economische toestand, besliste het IWT in 2009 bedrijven met achtergestelde leningen twee jaar uitstel van terugbetaling te verlenen, op voorwaarde dat zij intresten op de uitstaande sommen betalen. De begroting heeft echter niet in de ontvangst van intresten voorzien.

Herculesstichting

Langs uitgavenzijde voorziet de begroting maar in 5.580 duizend EUR subsidies voor investeringen in (middel)zware onderzoeksinfrastructuur. Dat bedrag is zeer beperkt. In de eerste plaats vergt de subsidieovereenkomst VSC uit 2009 al een betaling van 1.382 duizend EUR in 2010. Bovendien worden de oproepen voor investeringen in (middel)zware infrastructuur eind 2009 afgesloten, zodat de contracten begin 2010 kunnen worden opgesteld. Normaliter bepalen de contracten de betaling van een eerste voorschot van 20% na ondertekening van de overeenkomsten. Twintig procent op een totaalbudget van 29.250 duizend EUR (de investeringssubsidies 2009 en 2010 samen) geeft een totaal van 5.850 duizend EUR dat in 2010 vereist is. Gelet op de verplichtingen uit 2009 én de verplichtingen die zullen voortvloeien uit de nieuwe contracten 2010, stelt het Rekenhof vast dat het bedrag van 5.580 duizend EUR is onderschat. Eventueel kunnen de nieuwe subsidieovereenkomsten het voorschot reduceren. Dat betekent echter alleen een uitstel van de betalingsverplichtingen tot 2011.

3.2.4 Beleidsdomein Onderwijs en Vorming

Uitgaven voor terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen (TBS 58+) in het onderwijs

In oktober 2007 heeft het Rekenhof het onderzoeksverslag over de terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen (TBS 58+) gepubliceerd¹⁶). Daarin merkte het op dat de budgettaire informatie over de TBS bij het niet-hoger onderwijs in de begrotingsstukken ontoereikend is.

De stukken voor de begroting 2010 specificeren de kredieten voor het onderwijspersoneel met TBS nog steeds niet. De toelichtingen bij de programma's en de kredieten bevatten evenmin informatie. De toelichtingen bij de derde begrotingscontrole 2009 bevatten wel informatie over bijkomende en specifieke personeelsomkadering (MVT BC 2009, p. 26). Dat is op zich een verbetering, maar de informatie betreft alleen de afgesloten begrotingsjaren (2006-2008). De informatie over de ramingen voor specifieke loonkredieten (TBS, GOK e.a.) 2009 en 2010 blijft onvolledig.

¹⁶ Zie http://www.ccrek.be/docs/Reports/2007/2007_16_TBS.pdf

De begroting bevat wel een specifiek provisioneel krediet ten bedrage van de verwachte besparing op TBS-uitgaven, namelijk 6,2 miljoen EUR. Volgens de toelichtingen bij artikel 64 van het begrotingsdecreet werden de ramingen voor TBS geactualiseerd. De mogelijkheid dergelijk specifiek provisioneel krediet te ramen contrasteert met het gebrek aan globale ramingen voor TBS in het leerplichtonderwijs in de begrotingstukken.

Het Rekenhof had deze regeling in zijn verslag ondermeer bekritiseerd in het licht van de activeringsmaatregelen voor 55+ in Vlaanderen. Gelet op de slechte resultaten die met die maatregelen werden geboekt, zouden de kosten van deze uitstapregeling in het onderwijs tot uiting moeten komen in de begrotingsdocumenten.

3.2.5 Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden)

Bij de opmaak van de jaarrekening 2008 werd nog ingeschat dat voor 2010 103,3 miljoen EUR zou worden betaald, terwijl de begroting 2010 slechts voorziet in 89 miljoen EUR betalingen (cfr. algemene uitgavenbegroting 2010, basisallocatie GB0 GC001 6142). De raming van de dotatie voor de klassieke financiering van infrastructuur bij het VIPA lijkt krap (zie ook 3.1.4).

3.2.6 Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Basisallocatie HB0 HC036 4322 (specifieke bijdragen aan gemeenten – cultuurgemeente van Vlaanderen)

De omschrijving van deze basisallocatie in de toelichting stemt niet volledig overeen met die in de tabel: de toelichting gewaagt van cultuur- en sportgemeente en vermeldt bovendien het decreet van 18 januari 2008 houdende flankerende maatregelen ter bevordering van de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport. De toelichting bij deze basisallocatie stelt dat voor 2010 in 400 duizend EUR moet worden voorzien (200 duizend EUR voor de titeldragende gemeente en 200 duizend EUR voor de voorbereidende gemeente). De tabel bevat, net als de toelichting, (slechts) een niet gesplitst krediet van 200 duizend EUR. Overeenkomstig de toelichting zal de stad Oostende, als *cultuurgemeente van Vlaanderen*, in 2010 een subsidie van 200 duizend EUR ontvangen. Er wordt evenwel niet verduidelijkt op welke basisallocatie de subsidie voor het voorbereidende jaar aan de stad Gent, als *Sportgemeente van Vlaanderen* in 2011, zal worden aangerekend.

Basisallocatie HB0 HF033 4322 (specifieke bijdragen aan gemeenten – lokale besturen m.b.t. het decreet betreffende een inhaalbeweging in sportinfrastructuur via alternatieve financiering)

Overeenkomstig de omschrijving van de basisallocatie worden de niet gesplitste kredieten (665 duizend EUR) aangewend in het kader van het decreet betreffende een inhaalbeweging in sportinfrastructuur via alternatieve financiering. De toelichting stelt dat van dit krediet 500 duizend EUR zal gaan naar de beschikbaarheidsvergoeding van de vijf Bloso-proefprojecten die eveneens in 2010 zullen worden gerealiseerd. De aanrekening van die vergoeding op deze basisallocatie is in principe alleen gerechtvaardigd voor zover zij kadert in de uitvoering van het decreet, wat niet het geval is. Omdat artikel 12 van de algemene uitgavenbegroting de basisallocatie niet vermeldt, rijst de vraag op welke decretale basis de subsidiëring van de pilootprojecten steunt.

DAB KMSKA (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen)

De toelichting bij de begroting van de DAB KMSKA vermeldt dat de ontmanteling van de collectie en de verhuis van het personeel bij de renovatiewerken zware meerkosten betekenen. Het KMSKA vraagt daarom 600 duizend EUR extra ter voorbereiding van de sluiting. De dotatie steeg echter niet, maar daalde van 3,1 miljoen EUR naar 2,7 miljoen EUR. De toelichting bij inkomstenartikel 46.10 van de DAB stelt dat de vraag om een extra dotatie zal worden bekeken bij de begrotingscontrole. Er is dus mogelijks een onderschatting van de uitgaven in de algemene uitgavenbegroting 2010.

VRT (Vlaamse Radio en Televisie)

De verlaging van de basisdotatie met 1,6 miljoen EUR en van de dotatie voor het pensioenfonds van het statutair personeel van de VRT met 10 miljoen EUR¹⁷), vereist een aanpassing van de artikelen 33 en 35 van de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VRT.

¹⁷ De VRT neemt vanaf 2010 opnieuw de patronale bijdrage aan het pensioenfonds statutairen ten laste.

VZW De Singel

De dotatie aan de vzw De Singel, aangeduid als *instelling van de Vlaamse Gemeenschap* in het kader van het kunstendecreet, stijgt met ongeveer 15% ten opzichte van 2009, zonder toelichting. Een toelichting bij deze verhoging is nochtans aangewezen, gelet op de besparingen op de dotaties van verschillende andere instellingen die in het kader van het kunstendecreet of het cultureel erfgoeddecreet zijn aangeduid als *instelling van de Vlaamse Gemeenschap*, en bij enkele culturele instellingen die de Vlaamse Gemeenschap heeft opgericht of waarin de Vlaamse Gemeenschap deelneemt in de vzw.

3.2.7 Beleidsdomein Werk en Sociale Economie

Basisallocatie JC0 JD207 3431 (Overige sociale uitkeringen – geldelijke uitkeringen – stimuleren van de arbeidsherverdeling en de arbeidsduurvermindering in de privé sector)

De verwachte kosten van de overbruggingspremies worden op 8,8 miljoen EUR geraamd. De begroting voorziet daarvoor op deze basisallocatie maar in 6,5 miljoen EUR. Er kan bijgevolg een tekort van 2,3 miljoen EUR worden verwacht.

ESF-agentschap Vlaanderen

De begroting van het ESF-Agentschap Vlaanderen is niet toegevoegd. Nochtans bepaalt artikel 17 van de samenwerkingsovereenkomst tussen het ESF-Agentschap en de Vlaamse Regering dat het ESF-Agentschap bij elke begrotingsronde een ESR-begroting moet indienen.

Het operationeel programma (OP), opgesteld in het kader van ESF doelstelling 2 Vlaanderen 2007-2013, voorziet voor 2010 in 67 miljoen EUR Europese middelen als een regionale publiekrechtelijke bijdrage van 79 miljoen EUR wordt geleverd. De toelichting bij de vastleggingsmachtiging JB0 JD102 9999 stelt dat de Vlaamse cofinanciering, die middels de vastleggingsmachtiging geregeld wordt, met 19 miljoen EUR maar ten dele de inzet van de beschikbare Europese middelen zal activeren.

De vraag rijst waarom de begroting niet in de volledige 79 miljoen EUR op deze vastleggingsmachtiging voorziet (inclusief middelen die momenteel langs de institutionele partners verlopen), zodat zij de volledige aanwending op een transparante wijze garandeert.

3.2.8 Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

De septemberverklaring van de Vlaamse Regering stelt dat de middelen van het VLIF met 15,5 miljoen EUR stijgen.

De toelichting bij deze VOI A vermeldt ook dat de basismachtiging, die in 2009 54.311 duizend EUR bedroeg, met 15.500 duizend EUR zal stijgen.

Concreet betekent dit dat de vastleggingsmachtiging van het VLIF ten minste 69.811 duizend EUR zou moeten bedragen. Uit het corpus, de kredietentabel en de begroting van de VOI zelf, blijkt echter dat het VLIF voor 2010 slechts over een vastleggingsmachtiging van 67.958 duizend EUR zal beschikken, 1.853 duizend EUR minder dan vooropgesteld.

In vergelijking met de machtiging uit de initiële begroting 2009 (53.573 duizend EUR), zou dat een toename zijn met 14.385 duizend EUR, wat nog altijd ruim 1,1 miljoen EUR minder is dan de vooropgestelde stijging van 15,5 miljoen EUR.

3.2.9 Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie

DAB Minafonds

De inleiding van hoofdstuk IV van de algemene toelichting vermeldt als eenmalige besparing onder meer 20 miljoen EUR bijkomende middelen voor het Minafonds. De bespreking per beleidsdomein herneemt dit bedrag niet meer en het blijkt evenmin uit de begroting 2010 van het Minafonds.

VMM (Vlaamse Milieumaatschappij) – Aquafin

De verkoop van gronden van de VMM aan Aquafin levert in 2010 125 miljoen EUR op. Daarbuiten wordt in 2010 62,5 miljoen EUR minder uitgegeven aan de Aquafinfactuur, waarvan 59 miljoen EUR door een verlenging van de afbetalingstermijnen van 15 tot 30 jaar. Deze beide maatregelen verschuiven de lasten naar de toekomst en veroorzaken bijkomende financieringslasten. Middels de aankoop door Aquafin van VMM-activa, zal het Vlaams Gewest op lange termijn nogmaals betalen voor dezelfde investeringen door de verhoging van de Aquafinfactuur en de daaropvolgende verhoogde bijdrage van het Vlaams Gewest aan de drinkwatermaatschappijen. Deze verkoop van activa van de VMM aan Aquafin noodzaakt ook tot een aanpassing van de beheersovereenkomst tussen Aquafin en het Vlaams Gewest.

Milieujaarprogramma 2010

De toelichting bij de kredieten van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie verwijst voor de omschrijving van de operationele doelstellingen en de jaarlijkse opvolging daarvan via indicatoren naar het Milieujaarprogramma 2010. Met toepassing van artikel 2.1.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, vormt het milieujaarprogramma een herkenbaar onderdeel van de begroting en sluit het er inhoudelijk bij aan. In de toelichting bij het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie is het Milieujaarprogramma 2010 niet terug te vinden. Dit is nochtans essentieel om de kredieten te kunnen beoordelen.

3.2.10 Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

VVM – De Lijn (Vlaamse Vervoermaatschappij)

De ontvangstenzijde van de begroting van De Lijn bevat geen corresponderende begrotingsposten om de op de algemene uitgavenbegroting van het Vlaams Gewest begrote beschikbaarheidsvergoedingen (basisallocatie MB0 ME002 4141 voor 22.361 duizend EUR) en overdrachten voor de huur van het bus- en tramcontingent (basisallocatie MB0 ME004 4141 voor 11.436 duizend EUR) als ontvangst te kunnen aanrekenen. Eveneens ontbreekt op de begroting van De Lijn een ontvangstenpost voor de investeringsbijdragen uit het IVA Fonds Stationsomgevingen (9.485 duizend EUR ordonnanceringskrediet). De begroting van De Lijn bevat evenmin uitgavenkredieten voor deze middelen. Het begrotingstotaal van het EVA De Lijn is dan ook onderschat.

3.2.11 Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Basisallocatie NC0 NE007 3300 (Inkomensoverdrachten aan VZW's ten behoeve van de gezinnen – voor uitgaven met betrekking tot rationeel energieverbruik)

Deze basisallocatie bevat geen kredieten meer. Dat is niet in overeenstemming met het regeerakkoord en de beleidsnota Wonen, die willen blijven inzetten op energiezuinigheid.

VMSW (Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen) / VWF (Vlaams Woningfonds)

De algemene toelichting vermeldt een eenmalige besparing van 95 miljoen EUR door de aanwending van reserves van de VMSW en het VWF. Concreet gaat het om 70 miljoen EUR voor de VMSW en 25 miljoen EUR voor het VWF. Als compensatie bedragen de ordonnanceringskredieten

dieten op de basisallocaties NC0 NE011 5111 (kapitaalsubsidies aan de VMSW) en NC0 NE001 3111 (rentesubsidies aan het VWF) respectievelijk 70 en 25 miljoen EUR minder.

De toelichting daarbij is echter vrij vaag. Het VWF moet haar Fonds B2 aanspreken, terwijl het voor de VMSW niet duidelijk is over welke reserves het gaat. De toelichting gaat bovendien niet in op de risico's bij deze maatregel. Blijven de reserves van de VMSW een voldoende grote buffer om de risico's in te dekken van de overname van de Alesh-schuld? Gaan deze reserves nog volstaan om te voldoen aan de langetermijnverplichtingen?

Economisch beschouwd is de aanwending van reserves overigens meer een ontsparing dan een besparing. De besparing is technisch van aard, namelijk een gevolg van de ESR-methodologie die de VMSW en het VWF buiten de consolidatiekring van de Vlaamse overheid plaatst.

De toelichting vermeldt dat in dit kader een doorlichting van de financiële stromen zal plaatsvinden in de VMSW en het VWF.

3.2.12 Hogere Entiteiten

Kabinetsuitgaven

In het verslag over de initiële begroting 2009 (stuk 16 (2008-2009) - Nr.1) heeft het Rekenhof aanbevolen, conform het specialiteitsbeginsel alle kredieten voor kabinetsuitgaven aan te rekenen ten laste van programma's verbonden aan het beleidsdomein V - Hogere entiteiten. In de begroting 2010 geven de kredieten in de programma's VE tot VO ook geen volledig beeld van de kosten verbonden aan de ministeriële kabinetten. Bepaalde kredieten worden ten onrechte aangerekend ten laste van de beleidsdomeinen. Het gaat om:

- het woon-werkverkeer, hospitalisatie en arbeidsgeneeskunde voor de kabinetsleden;
- buitenlandse zendingsreizen van de minister, de leden van zijn kabinet en de delegaties die hij leidt, alsmede zendingen van derden in zijn opdracht;
- achterstallige jaarsalarissen en vergoedingen aan de personeelsleden;
- achterstallige algemene werkingskosten van de kabinetten;
- provisies voor uitzonderlijke werkings- en uitrustingskosten van de kabinetten, met inbegrip van tekorten op salariskredieten, voor de verhuis- en inrichtingskosten van de kabinetten⁽¹⁸⁾;

¹⁸ Mogelijk slaat de provisie voor uitgaven te financieren met de opbrengst van de netto opbrengst van de Nationale Loterij op kabinetsuitgaven, zie opmerking bij artikel 55 van de algemene uitgavenbegroting.

- de kosten voor facilitaire ondersteuning van de kabinetten door personeel van de departementen.

De kosten voor het woon-werkverkeer, hospitalisatie en arbeidsgeneeskunde voor de kabinetsleden worden gedragen door het departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR), dat een *secretariefunctie* ten aanzien van de kabinetten vervult. Dat argument is weinig consequent. Immers, ook voor de lonen en sociale lasten van de kabinetsleden oefent het departement DAR de secretariefunctie uit en die uitgaven worden wel aangerekend op de programma's VE tot VO.

Wat de zendingsreizen betreft, blijft het Rekenhof van oordeel dat die uitgaven zijn verbonden aan het kabinet en niet aan de departementen. Conform het specialiteitsbeginsel horen de zendingsreizen dan ook thuis bij het beleidsdomein V Hogere Entiteiten.

Overigens beveelt circulaire VR 2006/38 van 14 juli 2006 betreffende zendingen naar het buitenland van leden van de Vlaamse Regering, aan per beleidsdomein een aparte basisallocatie in de begroting van het departement op te nemen. De begroting 2010 bevat alleen voor Internationaal Vlaanderen (DB0 DD006 1211), Buitenlands Beleid (DB0 DD007 1211) en Toerisme (DB0 DG020 1211) een aparte basisallocatie. Voor het Stedenbeleid (BD0 BI300 1211) en het Woonbeleid (NE0 NE200 0100) is het een onderdeel van de omschrijving van de betrokken basisallocatie.

De achterstallige jaarsalarissen en vergoedingen aan de personeelsleden, alsook de achterstallige algemene werkingskosten van de kabinetten, worden gedragen door het departement Financiën en Begroting, omdat de cel Kabinetskredieten van dat departement de betalingen uitvoert. Dat argument is onterecht. Deze cel staat immers ook in voor de uitvoering van de werkingsuitgaven van de kabinetten en die kredieten zijn ingeschreven op de respectieve kabinetsbegrotingen.

De provisionele kredieten van basisallocaties CB0 CB003 0100 ⁽¹⁹⁾ en CB0 CB004 0100 ⁽²⁰⁾ horen, zelfs als het gaat om transitiekosten, thuis onder beleidsdomein V - Hogere Entiteiten.

Ingevolge artikel 11 van het nieuwe kabinetsbesluit ⁽²¹⁾ kan elke minister een beroep doen op personeelsleden uit de Vlaamse administratie voor het vervullen van facilitaire, ondersteunde taken (schoonmaak, onthaal, catering, verzending ICT, economaat, verzending, vervoer, ...). Elk van de begrotingen van de negen moederdepartementen bevat daarvoor

¹⁹ CB0 CB003 0100: Departement FB – Uitgaven te verdelen over de hoofdgroepen 1 tot en met 9 – Niet verdeeld - Provisioneel krediet voor het dekken van uitzonderlijke kosten met betrekking tot de werking en uitrusting van de kabinetten met inbegrip van tekorten op salariskredieten.

²⁰ CB0 CB004 0100: Departement FB – Uitgaven te verdelen over de hoofdgroepen 1 tot en met 9 – Niet verdeeld -Provisioneel krediet voor het dekken van verhuiskosten en inrichtingskosten van de kabinetten.

²¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 tot organisatie van de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering.

een krediet van 360.000 EUR (8 VTE). Het Rekenhof merkt op dat het kabinetsbesluit geen beperking op het aantal personeelsleden voorschrijft.

4 Structuur van de begrotingstabellen en programmatoelichtingen (begroting 2010)

4.1 Hercodering en -libellering van de basisallocaties en ontvangstenartikelen

De begrotingstabellen van 2010 hebben enkele veranderingen ondergaan. Een eerste verandering heeft betrekking op de basisallocaties van de uitgavenbegroting en de artikelen van de middelenbegroting. Ze kregen een nieuwe codering en libellering.

De codering omvat dezelfde elementen als voordien (programma, entiteit, ESR-rubriek, volgnummer), maar in een andere samenstelling en volgorde. De entiteitscode komt vooraan, terwijl ze voordien (sinds 2008) achteraan stond, en is daarmee opnieuw bepalend voor de begrotingsstructuur (zie 4.2.).

De voorgelegde begrotingsdocumenten bevatten soms verkeerde verwijzingen naar de nieuwe codes in de begrotingen van de agentschappen⁽²²⁾ en zelfs in een decreetsbepaling⁽²³⁾. Om de relatie te leggen met de basisallocaties en de ontvangstenartikelen in vorige jaren, in het bijzonder voor kredietoverdrachten en de aanrekening van uitgaven vorige jaren, is een betrouwbare reconversietabel noodzakelijk. Die had als een bijlage kunnen worden toegevoegd.

De libellé, die zich voordien beperkte tot een inhoudelijke omschrijving, krijgt nu een drieledig stramien: naam entiteit, economische omschrijving en inhoudelijke omschrijving. De meerwaarde van de toevoeging van de naam van de entiteit en van de economische omschrijving is beperkt, daar die informatie al in de codering⁽²⁴⁾, en wat de entiteit betreft, ook in de begrotingsindeling, is vervat. Het nut van de uitgebreide libellering dient te worden afgewogen ten opzichte van eventuele nadelen, zoals een volumetoename van de begrotingsdocumenten en een minder vlotte leesbaarheid. De lengte van de libellé leidt er in sommige gevallen overigens toe dat de inhoudelijke omschrijving op het einde wordt afgebroken, waardoor soms belangrijke informatie over de begrotingsspecialiteit verloren gaat⁽²⁵⁾.

²² Zie formele opmerkingen over de begrotingen 2010 van sommige VOI's en agentschappen.

²³ Zie formele opmerking over artikel 44 van het ontwerp van de algemene uitgavenbegroting 2010.

²⁴ De entiteitscodes zijn opgelijst vooraan in de begrotingstabel. Eventueel kan ook de hoofdstructuur (twee eerste cijfers) van de ESR-codering worden opgelijst.

²⁵ Zie bijvoorbeeld sommige libellés van basisallocaties in het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken: MB0 MC004 1211; MB0 MD001 1211; MB0 ME008 6142; MB0 MG001 1410; MC0 MI109 3122.

4.2 Begrotingsstructuur

De begroting 2010 voert een nieuwe begrotingsstructuur in. In tegenstelling tot de laatste wijziging (begroting 2008), speelt de organisatiestructuur weer een rol bij de begrotingsindeling. Dat betekent echter niet dat de programma's weer per entiteit of organisatieafdeling worden vastgesteld, zoals dat tot 2007 het geval was. Volgens het departement Financiën en Begroting manifesteert de wettelijke specialiteit zich bij de programma's op het niveau van de beleidsdomeinen, en niet op de aan de entiteiten van het beleidsdomein toegewezen programma-onderdelen. Kredieterschikkingen kunnen dus plaatsvinden over de entiteiten heen. De nieuwe begrotingsstructuur gaat dus niet samen met een grotere responsabilisering van de entiteiten. Wel is er een beter overzicht van de aan de onderscheiden entiteiten toegewezen kredieten. Toch blijft het behoud van de DAB's, die vreemd zijn aan de administratieve organisatie die met het kaderdecreet bestuurlijk beleid werd ingesteld, een hindernis voor volledige transparantie.

4.3 Programmatoelichtingen

Ook de programmatoelichtingen bij de begroting 2010 hebben een nieuwe structuur. De instructies van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting voorzien in een bundeling van de programmatoelichtingen per beleidsdomein. Een eerste deel licht de totalen van de programma's van het beleidsdomein toe, alsmede de algemene beleidslijnen (strategische doelstellingen) per programma. Een tweede deel geeft een inhoudelijke toelichting bij elk van de entiteiten van het beleidsdomein. Het omvat een toelichting bij de operationele doelstellingen, een toelichting per artikel (of basisallocatie) en een toelichting bij de DAB's die er eventueel aan zijn verbonden.

Het is niet altijd duidelijk hoe de strategische doelstellingen per programma en de operationele doelstellingen per entiteit zich onderling verhouden en hoe ze zich verhouden tot, enerzijds, de strategische en operationele doelstellingen die de beleidsnota's per beleidsdomein of beleidsveld formuleren en, anderzijds, de strategische en operationele doelstellingen die de beheersovereenkomsten per entiteit vaststellen. Naargelang het programma of de entiteit wordt daaraan soms een andere oplossing gegeven. Bij de introductie van de nieuwe programmastructuur in 2008 heeft het Rekenhof overigens al opgemerkt dat het onduidelijk is volgens welke filosofie of criteria de opdeling van de begrotingsprogramma's tot stand is gekomen, noch of alle beleidsdomeinen daarbij op dezelfde wijze te werk zijn gegaan⁽²⁶⁾. In elk geval is weinig rekening gehouden met de beleidsvelden die de Vlaamse Regering vaststelde. Voor de afstemming van beleids- en begrotingsdocumenten is het belangrijk dat daarover eenduidigheid wordt gecreëerd.

²⁶ Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2008 (Stuk 16 (2007-2008) - Nr.1, pag. 30)

BIJLAGE:

Formele opmerkingen bij het onderzoek
van de aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2009
en van de Vlaamse begroting voor 2010.

Verslag van het Rekenhof aan het departement Financiën en Begroting,
afdeling Beleidsondersteuning en Begrotingszaken

REKENHOF

Formele opmerkingen bij het onderzoek van de aanpas- sing van de Vlaamse begroting voor 2009 en van de Vlaamse begroting voor 2010

*Verslag van het Rekenhof
aan het departement Financiën en Begroting
afdeling Beleidsondersteuning en
Begrotingszaken*

**Goedgekeurd in de
Nederlandse kamer van het Rekenhof
op 16 november 2009**

Inhoud

1	AANPASSING VAN DE BEGROTING 2009	39
1.1	Ontwerp van middelenbegroting	39
1.2	Ontwerp van uitgavenbegroting - decreetsbepalingen	39
1.3	Ontwerp van uitgavenbegroting - krediettabel	40
1.4	Begrotingen van DAB's, VOI's en agentschappen	41
1.5	Toelichtingen.....	46
2	BEGROTING 2010	49
2.1	Ontwerp van middelenbegroting	49
2.2	Ontwerp van uitgavenbegroting - decreetsbepalingen	49
2.3	Ontwerp van uitgavenbegroting - krediettabel	52
2.4	Begrotingen van DAB's, VOI's en agentschappen	56
2.5	Toelichtingen.....	61

1 AANPASSING VAN DE BEGROTING 2009

1.1 Ontwerp van middelenbegroting

(geen opmerkingen)

1.2 Ontwerp van uitgavenbegroting - decreetsbepalingen

Artikel 10

De basisallocaties MD 5112 B “Subsidie voor investeringen op de luchthaven Kortrijk” en ME 6107 B “Investeringsbijdrage aan de nv BAM voor het project Hardenvoortviaduct en aanneming Noorderlaanbrug (BVR 15/05/2009)” werden niet opgenomen in de opsomming onder artikel 10 van het ontwerp van decreet, hoewel ze geen eigen decretale basis hebben.

Anderzijds bevat de opsomming onder artikel 10 een aantal toelagen aan de EVA's VVM- De Lijn, Waterwegen en Zeekanaal N.V. en N.V. De Scheepvaart die reeds decretaal worden onderbouwd door artikel 13 van het decreet m.b.t. de initiële uitgavenbegroting 2009. Volgende basisallocaties mogen bijgevolg worden geschrapt uit de opsomming in artikel 10:

- ME 4101 B “Dotatie aan het EVA VVM-De Lijn als bijdrage tot het evenwicht van haar exploitatierekening met inbegrip van de werkingskosten van de bijzondere studiediensten”
- MG 4102 B “Dotatie aan het EVA Waterwegen en Zeekanaal NV”
- MG 4104 B “Dotatie aan het EVA NV De Scheepvaart om te voorzien in de ontoereikendheid van haar bedrijfsontvangsten”
- MG 4105 B “Dotatie bij wijze van bonus aan het EVA NV De Scheepvaart in het kader van de afgesloten beheersovereenkomst”
- MG 6102 B “Investeringsdotatie aan het EVA Waterwegen en Zeekanaal NV”
- MG 6104 B “Investeringsdotatie aan het EVA NV De Scheepvaart”

Ook MI 3123 C “Subsidie aan de havenbedrijven ten behoeve van de havenkapiteindiensten die expliciet kunnen worden toegewezen aan de verkeersafwikkeling, de veiligheid en de vrijwaring van het milieu, in toepassing van art. 32 van het decreet betreffende de begeleiding van de

scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het maritiem reddings- en coördinatiecentrum van 16 juni 2006” mag worden geschrapt uit de opsomming in artikel 10 omdat artikel 32 van het decreet van 16 juni 2006 de decretale basis vormt voor de subsidie.

Artikel 10 van het uitgavendecreet moet de subsidiebedragen vermelden voor de basisallocaties HH 3304 B, HH 3305 B en HH 3308 B. Het betreft immers subsidies aan radio- en televisieomroepen, wat krachtens artikel 2 van de cultuurpactwet van 16 juli 1973 een culturele aangelegenheid is waarop deze wet van toepassing is. Vermits deze subsidies niet decretaal zijn geregeld, moeten zij nominatim worden vermeld in het begrotingsdecreet.

Artikel 24

In de “verantwoording decreetsbepalingen” wordt voor de basisallocatie HC 3373 C gesteld dat de toevoeging ervan gebeurt “om reden van annulatie van het saldo aanvang 2009 om reden van foute opname onder de bepalingen met betrekking tot art 35 ipv art 34”. In de initiële uitgavenbegroting 2009 wordt in artikel 9, § 5, evenwel de basisallocatie HC 3373 B (‘Subsidies voor aanvullende tewerkstelling in de culturele en sociaal-culturele sector’) vermeld. De tabel bevat geen basisallocatie HC 3373 C.

1.3 Ontwerp van uitgavenbegroting - krediettabel

Beleidsdomein E – Economie, Wetenschap en Innovatie

Bedragen initiële begroting

In de krediettabel corresponderen voor verscheidene basisallocaties van de beleidsdomeinen EWI en LV de waarden van de initiële begroting niet met de waarden zoals ze werden opgenomen in de krediettabel van de initiële begroting. Zo werd vastgesteld dat voor talrijke basisallocaties verschillende kredietherverdelingen in rekening werden gebracht.

Hierbij wordt niet alleen voorbijgegaan aan de betekenis van de term “initiële begroting”, maar is tevens niet aangegeven welke kredietherverdelingen wel en/of niet werden doorgerekend. De toelichtingen verduidelijken daarenboven deze, al dan niet doorgerekende, kredietherschikkingen niet altijd even consequent.

Er dient duidelijk te worden aangegeven welke de inhoud en draagkracht is van de gegevens opgenomen in de kredietentabel. Tevens dienen de toelichtingen bij deze gegevens altijd en overal eenzelfde minimumgraad aan detaillering te hanteren.

In dit verband wordt herinnerd aan de opmerking van het Rekenhof opgenomen in zijn verslag over het onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2007 (Vlaams Parlement, Stuk 20 (2006-2007) –Nr. 1, pag. 34-35)

1.4 Begrotingen van DAB's, VOI's en agentschappen

Beleidsdomein A – Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De begroting 2009 van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), VOI SG, zoals opgenomen in de bijlage bij de algemene uitgavenbegroting, is niet correct opgesteld.

De gegevens van de uitvoering 2008 stemmen niet overeen met de gegevens uit de jaarrekening 2008 van de SERV zoals deze officieel aan het Rekenhof werd overgelegd. Zo is de uitvoering 2008 niet alleen niet in evenwicht, maar werd ook het over te dragen saldo niet voor het correcte bedrag weergegeven. Hierdoor stemt de aangepaste begroting 2009 op haar beurt niet meer overeen met de realiteit gezien het corresponderende overgedragen resultaat van 2008 niet correct is opgenomen. Mutatis mutandis is de weergegeven begroting 2010 van de SERV (bijlage bij de AUB 2010) eveneens verkeerd.

De opname van een correcte uitvoering 2008, en dan vooral de correcte weergave van het over te dragen saldo en dito verwerking in de begrotingsaanpassing 2009, dringt zich op. Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor de initiële begroting 2010.

Beleidsdomein C – Financiën en Begroting

Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD)

Er is geen overeenstemming tussen het dotatiebedrag vermeld in de krediettabel (50.553 EUR) en het kredietbedrag vermeld in de begroting van het VFLD (50.400 EUR).

Beleidsdomein E – Economie, Wetenschap en Innovatie

Fonds voor Flankerend Economisch Beleid (Hermesfonds)

Volgens de begroting van het Hermesfonds, zoals bijgevoegd bij de algemene uitgavenbegroting, corresponderen volgende uitgavenposten met de aangehaalde kredieten :

- 30.02 “Initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap in het onderwijs”:
GVK / GOK = 0 duizend EUR / 0 duizend EUR
- 30 (30.03) “Inkomensoverdrachten aan andere sectoren, onbepaald”:
GVK / GOK = 153 duizend EUR / 1.253 duizend EUR

In de toelichting bij deze VOI worden voor deze uitgavenposten echter andere kredieten aangehaald :

- 30.02 “Initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap in het onderwijs”:
GVK / GOK = 0 duizend EUR / 1.100 duizend EUR
- 30 (30.03) “Subsidies Design”:
GVK / GOK = 153 duizend EUR / 153 duizend EUR

Beide elementen moeten met elkaar in overeenstemming worden gebracht.

Beleidsdomein F – Onderwijs en Vorming

Gemeenschapsonderwijs (GO!)

Voor wat betreft het GEMEENSCHAPSONDERWIJS is er in de toelichting bij het programma F geen individuele commentaar opgenomen.

Beleidsdomein J – Werk en Sociale Economie

Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)

Er wordt een toelichting gegeven bij de interne werkbegroting van de VDAB. De link met de ESR-begroting is voor derden onvoldoende duidelijk.

De interne werkbegroting kan door de wijze van classificatie en aanrekening andere evoluties geven dan de ESR-begroting. Zo stijgen de personeels- en werkingskosten in de werkbegroting, terwijl deze in de ESR-begroting dalen. De kosten voor sociale prestaties en derden, die in de interne werkbegroting apart worden besproken, zitten in de ESR-begroting verspreid over diverse codes.

Een aanvulling van de huidige toelichting zou nog iets meer informatie kunnen verschaffen over de precieze evoluties in de ESR-begroting.

Beleidsdomein K – Landbouw en Visserij

Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuur-sector (FIVA)

Bij programmadecreet werd de officiële benaming van deze VOI A gewijzigd: “Aquicultuur” werd gewijzigd in “Aquacultuur”. Deze officiële benaming dient ook in alle begrotingsdocumenten correct te worden gehanteerd.

Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor de onderliggende documenten van de initiële begroting 2010.

Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

De begroting 2009 van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), VOI A, is niet correct opgesteld.

Bij de ontvangsten werd het geschatte bedrag voor het overgedragen saldo uit de initiële begroting 2009 gewoon overgenomen, niettegenstaande het reële begrotingsresultaat per einde 2008 ondertussen wel al is gekend. Hierdoor stemt de aangepaste begroting 2009 op haar beurt niet meer overeen met de gekende realiteit. Mutatis mutandis is de begroting 2010 van het VLIF eveneens verkeerd.

Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij

De uitvoeringscijfers 2008 bij de aangepaste begroting 2009 van de Strategische Adviesraad LV stemmen niet overeen met de realiteit. Hierdoor kan de link met de aangepaste begroting 2009, voor wat betreft het overgedragen saldo, niet worden gelegd.

Beleidsdomein L – Leefmilieu, Natuur en Energie

DAB Minafonds

In de begrotingstabel van de DAB Minafonds is in de uitvoeringsrekening van het begrotingsjaar 2008 het overgedragen saldo van het vorige begrotingsjaar (begrotingsartikel LC0820BC) ad 135.014 duizend EUR niet ingevuld. Hieruit volgt dat de totale ontvangsten toenemen en derhalve het over te dragen begrotingssaldo (begrotingartikel LB0322BC (sluitpost)) 182.664 duizend EUR bedraagt en niet 47.650 duizend EUR, zoals opgegeven.

Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

De begroting van de VLM vermeldt voor de diverse grondenbanken meerdere dotaties in de begroting als ontvangsten, waarvoor geen overeenstemming kan worden gevonden bij de betrokken DAB, het agentschap of de instelling die de dotatie toekent omdat in de begroting van deze instellingen, evenals in de toelichting bij deze begroting niet is opgegeven dat het een dotatie aan de VLM betreft. In de begroting van de DAB Minafonds is in de omschrijving van het begrotingsartikel LD7003BC weliswaar opgenomen dat de uitgaven deels zijn bestemd voor de VLM, maar in de toelichting bij dit begrotingsartikel is geen informatie weergegeven over deze uitgaven aan de VLM. Voorts wordt in de begroting van de VLM in de omschrijvingen van de ontvangen dotaties nog verwezen naar oude of onbestaande begrotingsartikelen.

In de memorie van toelichting bij de begroting van de VLM worden voor de grondenbanken bij de begrote ontvangsten ESR-klasse 6, Kapitaaloverdrachten binnen de sector overheid, en de begrote uitgaven ESR-klasse 7, Investerings, slechts globale, bijgestelde, bedragen meegedeeld, respectievelijk 20.267 duizend EUR en 12.957 duizend EUR. Overigens wordt ook geen verantwoording gegeven voor het niet-bestede saldo voor deze begrotingsontvangsten en -uitgaven.

Het Rekenhof heeft bovenvermelde opmerkingen over de begrotingen van de VLM en het Minafonds over de grondenbank reeds meermaals geformuleerd. Naar aanleiding van de initiële begroting 2009 werd hieraan in de amendementen deels tegemoet gekomen met een aanpassing van de toelichting bij de begroting van de VLM. Ook werd in het vooruitzicht gesteld tegen de budgetcontrole 2009 de transacties tussen de instellingen van het Vlaams Gewest en de VLM te inventariseren en juridisch en begrotingstechnisch te analyseren.

Daarnaast is in de aangepaste begroting van de VLM inzake natuurinrichting voor het begrotingsartikel LD6140BC van het Minafonds een dotatie van 4.506 duizend EUR opgenomen, terwijl hiervoor in de begroting van de DAB Minafonds een GOK van 3.813 duizend EUR is ingeschreven.

Beleidsdomein M – Mobiliteit en Openbare Werken

DAB Vloot

De begroting van de DAB Vloot vermeldt voor het reservefonds een overgedragen saldo van 3.524 duizend EUR. Nochtans blijkt uit de uitvoeringsrekening over 2008 van deze DAB dat het reservefonds eind 2008 3.884 duizend EUR bevat. Het begrote cijfer van het overgedragen saldo van het reservefonds naar 2009 strookt dus niet met dat van de uitvoeringsrekening 2008. Dit houdt ook in dat eind 2009 het begroot saldo van het reservefonds 4.243 duizend EUR bedraagt i.p.v. 3.883 duizend EUR.

DAB Luchthaven Antwerpen

De begroting van de DAB Luchthaven Antwerpen vermeldt aan de ontvangstenzijde een overgedragen saldo van 983 duizend EUR en voor het reservefonds een overgedragen saldo van 325 duizend EUR. Nochtans blijkt uit de uitvoeringsrekening over 2008 van deze DAB dat een saldo van 1.579 duizend EUR wordt overgedragen naar 2009 en dat het reservefonds 360 duizend EUR bevat eind 2008. De begrote cijfers voor 2009 stroken dus niet met de cijfers van de uitvoeringsrekening 2008.

Aan de ontvangstenzijde van de DAB-begroting heeft de omschrijving van artikel MD 6610 BN “Dotatie voor aanleg, inrichting en uitrusting van verharde oppervlakten, wegen en gebouwen (MD 5132 B)” niet dezelfde inhoud als de ruimere omschrijving van de corresponderende basisallocatie MD 5132 B “Dotatie voor investeringen op de luchthaven Antwerpen” op de algemene uitgavenbegroting.

DAB Luchthaven Oostende

De begroting van de DAB Luchthaven Oostende vermeldt aan de ontvangstenzijde een overgedragen saldo van 4.962 duizend EUR en voor het reservefonds een overgedragen saldo van 1.029 duizend EUR. Nochtans blijkt uit de uitvoeringsrekening over 2008 van deze DAB dat een saldo van 6.162 duizend EUR wordt overgedragen naar 2009 en dat het reservefonds 1.060 duizend EUR bevat eind 2008. De begrote cijfers voor 2009 stroken dus niet met de cijfers van de uitvoeringsrekening 2008.

De Scheepvaart

De begroting 2009 van De Scheepvaart NV vermeldt aan de ontvangstenzijde een bedrag van 6.785 duizend EUR voor de uitvoering van waterbouwkundige werken met alternatieve financiering. De toelichting van de initiële begroting 2010 stelt dat bepaalde waterbouwkundige werken door de Rijkswaterstaat uit Nederland zijn gefinancierd in 2009 (Vlaamse Boertienlocaties op de Maas). Uit de toelichting van de derde begrotingscontrole 2009 van De Scheepvaart blijkt dat de totale financiering door de Rijkswaterstaat 5.145 duizend EUR bedraagt.

Aangezien dit een kapitaaloverdracht uit het buitenland betreft zou dit bedrag eerder opgenomen moeten worden onder ESR code 59.21 (kapitaaloverdrachten van het buitenland – investeringsbijdragen) ipv ESR code 57.20 (overige kapitaaloverdrachten van bedrijven).

Beleidsdomein N – Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed**DAB Grondfonds**

De begroting van de DAB Grondfonds vermeldt aan de ontvangstenzijde een overgedragen saldo van 1.373 duizend EUR. Nochtans blijkt uit de uitvoeringsrekening 2008 van deze instelling dat een saldo van 2.809

duizend EUR wordt overgedragen naar 2009. De begrote cijfers voor 2009 stroken dus niet met de cijfers van de uitvoeringsrekening 2008.

1.5 Toelichtingen

Beleidsdomein E – Economie, Wetenschap en Innovatie

Ontvangstenartikel EA 0190 C - Ontvangsten in het kader van de uitvoering van EU-projecten (decreet 19.12.2008)

Het nieuwe ontvangstenartikel EA 0190 C “Ontvangsten in het kader van de uitvoering van EU-projecten (decreet 19.12.2008)” wordt niet toegelicht niettegenstaande een inhoudelijke toelichting voor alle wijzigingen is aangekondigd. Voor dit ontvangstenartikel worden bij de aanpassing nochtans 1.275 duizend EUR toegewezen ontvangsten opgenomen.

Basisallocatie EA 0191 C - Uitgaven voor de uitvoering van EU-projecten en bijzondere opdrachten van het IVA Agentschap Ondernemen

Het nieuwe uitgavenartikel EA 0191 C “Uitgaven voor de uitvoering van EU-projecten en bijzondere opdrachten van het IVA Agentschap Ondernemen” wordt niet toegelicht niettegenstaande een inhoudelijke toelichting voor alle wijzigingen is aangekondigd. Voor dit uitgavenartikel worden bij aanpassing nochtans 1.019 duizend EUR aan VRK opgenomen. Een toelichting ter zake is aangewezen.

Basisallocatie EA 1172 C - Wedden en toelagen met betrekking tot bijzondere opdrachten van het IVA Agentschap Ondernemen ***Basisallocatie EA 1208 C - Algemene werkingkosten met betrekking tot bijzondere opdrachten van het IVA Agentschap Ondernemen***

Het nieuwe uitgavenartikel EA 1172 C “Wedden en toelagen met betrekking tot bijzondere opdrachten van het IVA Agentschap Ondernemen” wordt niet toegelicht niettegenstaande een inhoudelijke toelichting voor alle wijzigingen is aangekondigd. Voor dit uitgavenartikel worden zowel een GVK als een GOK voor telkens 400 duizend EUR voorzien. Eenzelfde situatie geldt voor het uitgavenartikel EA 1208 C. De oorsprong, grootte en aanwending van deze kredieten dienen te worden toegelicht.

Beleidsdomein G – Welzijn en Volksgezondheid***Fonds Jongerenwelzijn***

Voor het Fonds Jongerenwelzijn is in de toelichting bij het programma GE alleen de begroting opgenomen zonder verdere toelichting.

Vlaamse Opera vzw

Voor de Vlaamse opera vzw is in de toelichting bij het beleidsdomein H geen individuele toelichting opgenomen.

Beleidsdomein H – Cultuur, Jeugd, Sport en media***Programma HF Sport***

Voor dit programma dienen de bedragen in de ‘overzichtstabel betreffende de evolutie van de totalen voor de uitgaven per programma’ (rubriek 1.1.2 van betrokken programma) te worden aangepast aan die vermeld in de krediettabel.

Ontvangstenartikel HF 3801 B - inning administratieve geldboetes dopingovertreders (art. 53, § 2 decreet 13.07.2007)

In de bij de middelenbegroting gevoegde tabel worden de ontvangsten op dit artikel verhoogd met 26.000 EUR tot 36.000 EUR. In rubriek 1.3.1. ‘ontvangsten’ (ontvangstposten en basisallocaties die wijzigen) in de toelichting wordt slechts een verhoging met 24.000 EUR tot 34.000 EUR vermeld. Vermits voormeld ontvangstenartikel het enige artikel is van betrokken programma stemmen de totalen van de overzichtstabellen evenmin met elkaar overeen.

Basisallocatie HF 1223 B – Allerhande uitgaven i.v.m. sport

De bedragen van de toelichtingen stemmen niet overeen met deze van de krediettabel.

Beleidsdomein L – Leefmilieu, Natuur en Energie

In de tabel met de evolutie van de totalen voor de uitgaven per programma (punt 1.1.2) zijn voor de NGK, GVK en GOK van het programma LC de totalen niet in overeenstemming met de totalen van de uitgavenbegroting voor deze kredieten.

Voor de basisallocatie LC1259B wordt het GOK gehalveerd van 1.199 duizend EUR in de initiële begroting tot 600 duizend EUR in de aangepaste begroting, zonder dat hiervoor enige toelichting wordt verstrekt.

Voor de basisallocatie LC9911B “Vastleggingsmachtiging Minafonds” is voor de initiële begroting 303.251 duizend EUR opgenomen. Bij de inhoudelijke toelichting van de begroting van de DAB Minafonds is voor

enkele GVK's (bv. LC3121BC, LD5214BC, ...) vermeld dat deze werden verhoogd via herverdelingen in de loop van 2009 en worden deze bedragen in de toelichting opgenomen als actuele kredieten 2009. In de voorgelegde begrotingstabel van de DAB Minafonds worden echter de bedragen opgenomen van de initiële kredieten, zoals goedgekeurd door het Vlaams Parlement, met een totaal aan GVK's ad 298.511 duizend EUR.

Voorts bevat de inhoudelijke toelichting van de begroting van de DAB Minafonds voor de basisallocaties LC3347BC en LC4347BC voor het GVK van de initiële en aangepaste begroting telkens 1.350 duizend EUR i.p.v. 1.850 duizend EUR.

De toelichting bij de begroting van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (Instelling van Openbaar Nut, categorie B) is voor de ESR-codes beperkt tot de vermelding dat door de raad van bestuur nog geen aangepast budget 2009 werd goedgekeurd. Nochtans vertoont de aangepaste begroting van deze instelling enkele belangrijke mutaties tegenover de initiële begroting.

Beleidsdomein N – Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed

Basisallocatie NA 1178 C - Wedden en toelagen VLACORO

De toelichting vermeldt bij basisallocatie NA 1178 C dat vanwege de opgelegde besparingen dit krediet met 2 duizend EUR werd verminderd. Nochtans stellen we vast dat dit krediet met 2 duizend EUR is toegelaten.

2 BEGROTING 2010

2.1 Ontwerp van middelenbegroting

Ontvangstenartikel EC0 EC200 7632 - “Agentschap Ondernemen – verkoop van bestaande gebouwen aan andere sectoren dan de overheidsector – fonds voor de verwerving, het beheer en de vervreemding van onroerende goederen (Researchpark Zellik)” (ontvangstenartikel)

Het nieuwe ontvangstenartikel EC0 EC200 7632 wordt in de krediettabel pro memorie opgenomen.

2.2 Ontwerp van uitgavenbegroting - decreetsbepalingen

Artikel 12

De basisallocatie GB0 GC044 0100, vermeld onder artikel 12, kan niet worden teruggevonden in de krediettabel.

De basisallocatie GE0 GD308 1211 ‘Zorg en Gezondheid – algemene werkingskosten (vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector) – verwerking van geboorte- en overlijdensstatistieken, het gezondheidsbeleid en uitgaven verbandhoudend met de uitvoering van het protocol-akkoord gesloten tussen de federale overheid en de overheden’ wordt ten onrechte in artikel 12 vermeld vermits de op betrokken basisallocatie aangerekende uitgaven algemene werkingskosten (en geen subsidies) moeten zijn.

Artikel 12 moet de subsidiebedragen vermelden voor de basisallocaties HB0 HH034 3300, HB0 HH035 3200 en HB0HH 038 3500. Het betreft immers subsidies aan radio- en televisieomroepen, wat krachtens artikel 2 van de cultuurpactwet van 16 juli 1973 een culturele aangelegenheid is waarop deze wet van toepassing is. Vermits deze subsidies niet decretaal zijn geregeld, moeten zij nominatim worden vermeld in het begrotingsdecreet.

Het decreet waarnaar in de omschrijving van de basisallocatie HC0 HD106 3300 (*Sociaal-Cultureel Werk – inkomensoverdrachten aan*

vzw's ten behoeve van de gezinnen – Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel (decreet van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten)) wordt verwezen, bevat niet meer een bepaling waarop de subsidieverlening aan het Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel (roepnaam Zinnema) steunt. Derhalve dient de betrokken basisallocatie te worden opgenomen in artikel 12 van de algemene uitgavenbegroting.

De basisallocaties MB0 MD006 5100 (*Departement MOW – Kapitaaloverdrachten aan bedrijven en financiële instellingen – Niet verdeeld - Investeringsop de luchthaven Kortrijk*) en MB0 ME011 6100 (*Departement MOW – Kapitaaloverdrachten binnen eenzelfde institutionele groep – Niet verdeeld - Aan de nv BAM voor het project Hardenvoortviaduct en aanneming Noorderlaanbrug (BVR 15/05/2009)*) werden niet opgenomen in de opsomming onder artikel 12 van het ontwerp van decreet hoewel ze geen decretale basis hebben.

De opsomming onder artikel 12 bevat een aantal toelagen aan de EVA's VVM- De Lijn, Waterwegen en Zeekanaal N.V. en N.V. De Scheepvaart die reeds decretaal worden onderbouwd door artikel 13 van dit decreet. Volgende basisallocaties mogen bijgevolg worden geschrapt uit de opsomming in artikel 12:

- MB0 ME001 4141 – Departement MOW – Inkomensoverdrachten binnen een institutionele groep – Aan administratieve openbare instellingen (AOI) – Werking algemeen - EVA VVM-De Lijn als bijdrage tot het evenwicht van haar exploitatierekening met inbegrip van de werkingskosten van de bijzondere studiediensten
- MB0 MG008 4141 – Departement MOW – Inkomensoverdrachten binnen een institutionele groep – Aan administratieve openbare instellingen (AOI) – Werking algemeen - EVA Waterwegen en Zeekanaal NV
- MB0 MG009 4141 – Departement MOW – Inkomensoverdrachten binnen een institutionele groep – Aan administratieve openbare instellingen (AOI) – Werking algemeen - EVA NV De Scheepvaart om te voorzien in de ontoereikendheid van haar bedrijfsontvangsten
- MB0 MG010 4141 – Departement MOW – Inkomensoverdrachten binnen een institutionele groep – Aan administratieve openbare instellingen (AOI) – Werking algemeen - Bij wijze van bonus aan het EVA NV De Scheepvaart in het kader van de afgesloten beheersovereenkomst
- MB0 MG012 6141 – Departement MOW – Kapitaaloverdrachten binnen eenzelfde institutionele groep – Investeringsbijdragen aan administratieve openbare instellingen (AOI) - EVA Waterwegen en Zeekanaal NV
- MB0 MG013 6141 – Departement MOW – Kapitaaloverdrachten binnen eenzelfde institutionele groep – Investeringsbijdragen aan administratieve openbare instellingen (AOI) "EVA NV De Scheepvaart

Ook basisallocatie MC0 MI109 3122 (*Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust – Overige exploitatiesubsidies aan overheidsbedrijven - De havenbedrijven ten behoeve van de havenkapiteindiensten die expliciet kunnen worden toegewezen aan de verkeersafwikke-*

ling, de veiligheid en de vrijwaring van het milieu, in toepassing van art. 32 van het decreet betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het maritiem reddings- en coördinatiecentrum van 16 juni 2006) mag worden geschrapt uit de opsomming in artikel 12 omdat artikel 32 van het decreet van 16 juni 2006 de decretale basis vormt voor de subsidie.

Artikel 44

De basisallocatie HD0 HE261 4140 vermeld in het artikel werd niet opgenomen in de tabel.

Deze basisallocatie wordt eveneens vermeld in de “verantwoording decreetsbepalingen”, meer bepaald in de verantwoording van artikel 42. Hierin wordt gesteld dat de Vlaamse Gemeenschap zich voor de nv VRT heeft verbonden om alle werkings- en personeelskosten te financieren die de VRT nog ten laste moet nemen voor beide voormalige VRT-ensembles en in hoofdzaak voor VRT-personeel dat de werking van orkest of koor decretaal verder moet blijven ondersteunen. Verder wordt vermeld dat met onderhavige decreetsbepaling de mogelijkheid wordt voorzien om het nodige krediet over te hevelen in functie van de reële evolutie van de kosten die de VRT nog ten laste neemt.

De tabel bevat een basisallocatie HD0 HE263 4140 met volgende omschrijving: “Kunsten en Erfgoed – inkomensoverdrachten binnen een institutionele groep – aan administratieve openbare instellingen (AOI) – aan V.R.T. voor de betaling van werkings- en personeelskosten die de VRT ten laste neemt en die verband houden met de werking van het voormalig VRT- philharmonisch orkest en het voormalig VRT-koor (decreet van 13 april 1999) (pro memorie)”.

Gelet op het bovenstaande wordt aangenomen dat de verantwoording die bij artikel 42 wordt verstrekt bij artikel 44 hoort en dat in de decreetsbepaling (en de verantwoording ervan) moet worden gesproken van basisallocatie HD0 HE263 4140 i.p.v. HD0 HE261 4140.

Artikel 80 §1 Vereffenaar kort

Artikel 80 §1 dat bepaalt welke uitgaven volgens de procedure vereffenaar kort kunnen worden betaald zonder voorafgaand visum van de controleur van de vastleggingen en van het Rekenhof is niet transparant. De tot drie regels beperkte verantwoording bij die decreetsbepaling brengt evenmin klaarheid.

In zijn verslag over de Vlaamse begroting 2009 (Stuk 16 (2008-2009) – Nr. 1) merkte het Rekenhof al op dat het begrip werkingskosten rekbaar en voor verschillende interpretaties vatbaar is. Bij gebrek aan duidelijke begripsbepalingen zullen allicht sommige punten elkaar overlappen. Zo zijn een groot aantal basisallocaties zowel terug te vinden bij punt 3 (buitenlandse zendingen) als bij punt 5 (werkingskosten). Drie basisallocaties komen zowel voor bij punt 5 als bij punt 6 (vestiging Vlissingen). Het

mengen in punt 1 van bepalingen omtrent de terugbetaling van onterecht geïnde ontvangen (één basisallocatie) met het betalen van schadevergoedingen en dadingen (18 basisallocaties) komt de transparantie niet ten goede.

Onder punt 5 zijn een aantal basisallocaties opgenomen met ESR-codes 1100, 1410, 4000 en 5421⁽¹⁾. Dit zijn geen werkingskosten (ESR-code 12) voor de Vlaamse Overheid. Zij horen dan ook niet thuis onder punt 5 van artikel 80 §1.

Artikelen 81-83 Vrijstelling voorafgaand visum Rekenhof

De artikelen 81-83 bepalen welke uitgaven worden vrijgesteld van het voorafgaand visum van het Rekenhof, maar wel onderworpen blijven, aan het voorafgaand visum van de controleur van de vastleggingen. Net als artikel 80 over vereffenaar kort missen deze artikelen transparantie. Een toelichting voor de artikelen ontbreekt.

In paragraaf 8 van artikel 83 kan de opsomming worden geschrapt omdat de vrijstelling slaat op alle subsidies verstrekt ten laste van basisallocatie GE0 GD330 3432.

Artikelen 81, 82 en 83 staan onder de titel vereffenaar kort. Dit kan niet omdat vereffenaar kort slaat op de vrijstelling van het voorafgaand visum van de controleur van de vastleggingen en van het Rekenhof, terwijl de artikelen 81, 82 en 83 enkel slaan op de vrijstelling van het voorafgaand visum van het Rekenhof.

2.3 Ontwerp van uitgavenbegroting - krediettabel

Algemeen

In functie van Orafin 2010 werden o.a. de basisallocaties hernummerd. Daartoe stelde het departement Financiën en Begroting een conversietabel voor de overgang van de oude basisallocaties naar de nieuwe. Voor een aantal nieuwe basisallocaties wordt echter verwezen naar oude basisallocaties die (in 2009) niet bestaan/bestonden.

¹ 1100 Lonen en sociale lasten.
1410 Herstel en niet-waardevermeerderend onderhoud van wegen- en waterbouwkundig werken: Kosten vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector.
4000 Inkomensoverdrachten binnen de overheidssector.
5421 Kapitaaloverdrachten aan het buitenland: Aan lidstaten van de EU (overheden): investeringsbijdragen.

Het bestaan van deze “fictieve” basisallocaties dient te worden toegelicht en/of gecorrigeerd. Dit komt immers de transparantie van de conversie van 2009 versus 2010 niet ten goede. Dergelijke “fictieve” basisallocaties kunnen voor niet onbelangrijke praktische problemen in 2010 zorgen. Mogelijke probleemszenario's doen zich voor bij een overdracht van kredieten of de invoering van bijkredieten voorgaande jaren.

Beleidsdomein A – Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid

Basisallocatie AB0 AL012 1211 – Departement DAR – Algemene werkingskosten (vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector) – i.v.m. de elektronische knipselkrant

De overeenkomst gesloten in 2009 met de dienstverlener voorziet zowel in een stilzwijgende verlenging als in een indexering van de tarieven. De vraag rijst of met een gelijkblijvend budget de Vlaamse Overheid in 2010 aan haar verplichtingen zal kunnen voldoen.

Programma AM - Vlaamse infolijn

De drie basisallocaties van het programma AM – Vlaamse Infolijn (pro memorie) kunnen worden geschrapt. Voor de uitgaven 2010 en de vastgelegde uitgaven 2009 zijn de kredieten ingeschreven onder op programma AL - Kanselarij, Communicatie en Vlaamse Infolijn. Indien er niet-vastgelegde uitgaven 2009 of uitgaven van vóór 2008 opduiken zijn bijkredieten voorgaande jaren nodig die dienen te worden ingeschreven onder het voornoemde programma AL.

Beleidsdomein B – Bestuurszaken

Basisallocatie BB0 BA100 1100 – Gouverneurs en arrondissementscommissarissen-lonen en sociale lasten-niet verdeeld-voor de bij Lambermont overgehevelde gouverneurs, arrondissementscommissarissen en gewestelijke ontvangers

De tabel bij de AUB 2010 voorziet een krediet van 9.603 kEUR terwijl in de toelichting sprake is van 9.063 kEUR.

Beleidsdomein E – Economie, Wetenschap en Innovatie***Basisallocatie EC0 EA204 1211 - “Agentschap Ondernemen – algemene werkingskosten (vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector) – bijzondere opdrachten van het IVA Agentschap Ondernemen”***

Volgens de krediettabel en de toelichting hierbij wordt in 2010 aan de basisallocatie EC0 EA204 1211 enkel een GOK van 50 duizend EUR toegekend omdat in de aanpassing 2009 voor de corresponderende basisallocatie EA 1208 C een GVK van 200 duizend EUR en een GOK van 150 duizend EUR zou zijn opgenomen.

De aangepaste begroting 2009 bevat echter voor deze basisallocatie een GVK en een GOK van 200 duizend EUR.

Bijgevolg is er geen overeenstemming tussen de aangepaste begroting 2009 en de initiële begroting 2010 voor de corresponderende basisallocaties EA 1208 C en EC0 EA 204 1211.

Deze inconsistentie dient te worden uitgeklaard en gecorrigeerd.

Basisallocatie EC0 EC212 7632 - “Agentschap Ondernemen – verkoop van bestaande gebouwen aan andere sectoren dan de overheidsector – uitgaven ivm fonds voor de verwerving, het beheer en de vervreemding van onroerende goederen (Researchpark Zellik)” (corresponderend uitgavenartikel)

Het nieuwe uitgavenartikel EC0 EC212 7632 wordt in de krediettabel pro memorie opgenomen.

Beleidsdomein H – Cultuur, Jeugd, Sport en Media***Basisallocatie HE0 HE300 4140 inkomensoverdracht binnen een institutionele groep - aan administratieve openbare instellingen - aan het IVA DAB KMSKA***

Daar de dotatie aan de DAB KMSKA vanaf 2010 wordt ingeschreven op kredieten van het IVA KMSKA is de vermelding van het IVA in de omschrijving van desbetreffende basisallocatie HE0 HE300 4140 niet correct.

Beleidsdomein K – Landbouw en Visserij***Basisallocatie KB0 KD013 3132 - “Overige exploitatiesubsidies aan andere producenten dan overheidsbedrijven – veeteeltverenigingen ... (pro memorie)”***

Volgens de toelichting bij de basisallocatie KB0 KD013 3132 worden de kredieten die normaal onder deze basisallocatie zijn opgenomen, ingeschreven op de nieuwe basisallocatie KB0 KD018 3132.

Op de oude basisallocatie zouden geen vastleggingen meer worden voorzien en zou deze enkel blijven bestaan voor de betalingen in 2010 op de vastleggingen 2009. Volgens diezelfde toelichting worden dan ook geen kredieten voorzien op deze basisallocatie. In de kredietentabel is het dan ook logisch dat de libellé van deze basisallocatie de notering “pro memorie” meekrijgt.

Niet evident is dat in diezelfde kredietentabel wel kredieten (weliswaar maar 1 duizend EUR) voor deze basisallocatie worden voorzien. Bijgevolg vallen de voorziene kredieten in de kredietentabel niet te rijmen met enerzijds de toelichting die geen kredieten voorziet en, anderzijds, met de libellé van deze basisallocatie die de melding “pro memorie” meekrijgt.

De bovenvermelde inconsistenties dienen te worden weggewerkt.

Beleidsdomein M – Mobiliteit en Openbare Werken***Basisallocatie MB0 MA003 1211 – Departement MOW – Algemene werkingskosten (vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector) – beleidsdomein MOW******Basisallocatie MB0 MA004 1211 – Departement MOW – Algemene werkingskosten (vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector)***

Het is niet duidelijk wat het onderscheid is tussen deze basisallocaties.

Onvolledige libellés

Voor het beleidsdomein MOW is de libellé van meerdere basisallocaties onvolledig.

Beleidsdomein N – Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed***Basisallocaties NC0 NE017 6321 en NC0 NE025 6321***

De tekstomschrijving van deze basisallocaties betreft investeringsbijdragen aan gemeenten.

De toelichting vermeldt echter dat de gemeenten slechts een gedeelte van deze subsidies krijgen, het grootste gedeelte gaat naar de Sociale Huisvestingsmaatschappijen (SHM's) uit de koopsector en de intercommunales.

Het is aan te bevelen de tekstomschrijving in deze zin aan te passen. De ESR-code 63.21 betreft enkel investeringsbijdragen aan gemeenten. Aangezien uit de toelichting blijkt dat het grootste gedeelte naar de SHM's uit de koopsector en de intercommunales gaat, is ESR-code 63.51 hier beter op zijn plaats.

Beleidsdomein V – Hogere Entiteiten

Kabinetsprogramma's

Op de kabinetsprogramma's van VF tot VO is steeds een pro memorie basisallocatie voorzien voor het personeel aangesteld in het kader van artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 september 2001. Door de opheffing met ingang van 1 januari 2008 werden de laatste prestaties gesteund op artikel 8 geleverd begin 2008 en betaald in de loop van 2008. De betrokken basisallocaties kunnen worden geschrapt in de begroting.

Voor de programma's VH, VK en VO worden geen kredieten begroot voor de verwerving van overig materieel. In dat geval dienen de omschrijvingen aan te geven dat het om pro memorie basisallocaties gaat.

2.4 Begrotingen van DAB's, VOI's en agentschappen

Beleidsdomein A – Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) - VOI SG

Door een incorrecte opmaak van de aangepaste begroting 2009 van de SERV (wegens een foutieve verwerking van het over te dragen resultaat 2008), is de opmaak van de initiële begroting 2010 eveneens incorrect, daar foutieve uitgangspunten uit 2009 in deze opmaak werden doorgerekend. Een rechtzetting dringt zich op.

Beleidsdomein E – Economie, Wetenschap en Innovatie**VITO**

De in de toelichting voorziene punten' 2.2. omschrijving van de instrumenten' en '2.3. omschrijving van de prestaties, prestatiedrijvers en parameters' werden niet ingevuld voor het VITO.

Verder zijn de cijfers in de kolom '3BC 2009' van de VITO-begroting niet helemaal correct ingevuld. Langs ontvangstenzijde vermeldt de herziene begroting 2009 20.432 duizend EUR onder de ESR code 16.20 i.p.v. de momenteel ingeschreven 22.650 duizend EUR. Onder de ESR code 46.40 is nu 710 duizend EUR opgenomen, waar de aangepaste begroting 2009 2.928 duizend EUR inschrijft. Langs uitgavenzijde is een bedrag van 110 duizend EUR vergeten onder de ESR code 85.

Tot slot betreft het bedrag van 100 duizend EUR dat in de begroting 2010 onder de ESR code 81 staat, waarschijnlijk waarborgen die in het verleden steeds onder de code 85 werden geregistreerd.

Herculesstichting

De begroting voorziet een dotatie op ESR code 46.10 van 14.835 duizend EUR. Eigenlijk mag hier enkel de beheersvergoeding ad 585 duizend EUR worden geregistreerd. De overige 14.250 duizend EUR betreffen kapitaaloverdrachten die moeten worden ingeschreven onder de ESR code 66.10.

De investeringssubsidies voor (middel)zware onderzoeksinfrastructuur werden in het verleden onder ESR code 61 geregistreerd, terwijl ze in 2010 onder ESR code 74.22 worden genoteerd. Vermits het hier niet over investeringen van de Herculesstichting gaat, maar wel degelijk over kapitaaloverdrachten, dienen deze subsidies te worden weergegeven onder de ESR codes 61 en 64.

Beleidsdomein G – Welzijn, Volksgezondheid en Gezin**Vlaams Zorgfonds**

Naar aanleiding van Orafin 2010 werden de basisallocaties in de initiële begroting 2010 hernummerd. De opgenomen verwijzing voor de dotatie in de begroting van het Vlaams Zorgfonds (GB0 GD002 4170) stemt niet overeen met de code die is opgenomen in de algemene uitgavenbegroting (GB0 GD004 4170).

VIPA

Naar aanleiding van Orafin 2010 werden de basisallocaties in de begroting 2010 hernummerd. De opgenomen verwijzingen voor de dotaties in de begroting van het VIPA (GB0 GC042 6142 en GB0 GC043 6142) stemmen niet overeen met de codes die zijn opgenomen in de algemene uitgavenbegroting (GB0 GC001 6142 en GB0 GC002 6142). Voor de

werkingsdotatie is er in de begroting van het VIPA geen verwijzing opgenomen.

Beleidsdomein H – Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Vlaams Fonds voor de Letteren

Naar aanleiding van Orafin 2010 werden de basisallocaties in de initiële begroting 2010 hernummerd. De opgenomen verwijzing voor de dotatie in de begroting van het Vlaams Fonds voor de Letteren (HD0 HE265 4141) stemt niet overeen met de code opgenomen in de algemene uitgavenbegroting (HD0 HE290 4141).

Vlopera

Naar aanleiding van Orafin 2010 werden de basisallocaties in de initiële begroting 2010 hernummerd. De opgenomen verwijzing voor de dotatie in de begroting van de Vlaamse opera (HD0 HE263 4140) stemt niet overeen met de code die is opgenomen in de algemene uitgavenbegroting (HD0 HE259 4140).

Beleidsdomein K – Landbouw en Visserij

Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

Door een incorrecte opmaak van de aangepaste begroting 2009 van het VLIF (wegens een foutieve verwerking van het over te dragen resultaat 2008), is de opmaak van de initiële begroting 2010 eveneens incorrect, daar foutieve uitgangspunten uit 2009 in deze opmaak werden doorgerekend.

Een rechtzetting dringt zich op.

Beleidsdomein L – Leefmilieu, Natuur en Energie

Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

De begroting van de VLM vermeldt voor de diverse grondenbanken meerdere dotaties in de begroting als ontvangsten, waarvoor geen overeenstemming kan worden gevonden bij de betrokken DAB, het agentschap of de instelling die de dotatie toekent, omdat in de begroting van deze instellingen, evenals in de toelichting bij deze begroting, niet is opgegeven dat het een dotatie aan de VLM betreft. In de begroting van de DAB Minafonds is in de omschrijving van het begrotingsartikel LD7003BC weliswaar opgenomen dat de uitgaven deels zijn bestemd voor de VLM, maar in de toelichting bij dit begrotingsartikel is geen informatie weergegeven over deze uitgaven aan de VLM. Voorts wordt in de begroting van de VLM in de omschrijvingen van de ontvangen dotaties nog verwezen naar oude of onbestaande begrotingsartikelen.

In de memorie van toelichting bij de begroting van de VLM worden voor de grondenbanken bij de begrote ontvangsten ESR-klasse 6, Kapitaal-overdrachten binnen de sector overheid, en de begrote uitgaven ESR-klasse 7, Investerings, slechts globale, bijgestelde, bedragen meegedeeld, respectievelijk 19.935 duizend EUR en 7.572 duizend EUR. *Laatstvernoemd bedrag wordt in de toelichting voorgesteld als besparingen in crisistijden. Echter is dit geen besparing, maar een toename van het overgedragen saldo in de begroting van de VLM, waar overigens ook geen verantwoording voor wordt gegeven.*

Het Rekenhof heeft bovenvermelde opmerkingen over de begrotingen van de VLM en het Minafonds over de grondenbank reeds meermaals geformuleerd. Naar aanleiding van de initiële begroting 2009 werd hieraan in de amendementen deels tegemoet gekomen met een aanpassing van de toelichting bij de begroting van de VLM. Ook werd in het vooruitzicht gesteld tegen de budgetcontrole 2009 de transacties tussen de instellingen van het Vlaams Gewest en de VLM te inventariseren en juridisch en begrotingstechnisch te analyseren.

SAR Minaraad

De begroting van de SAR Minaraad verwijst voor de dotatie van het departement nog naar het oude artikelnummer.

Eigen vermogen ondersteunend centrum -Agentschap voor Natuur en Bos(ev OC-ANB)

In de begroting van het Eigen Vermogen OC-ANB is de dotatie van de DAB Minafonds (ART. LBC LD017 4170) niet als dusdanig omschreven en dient hieraan de ESR-code 46.30 te worden toegekend en niet 38.40.

Beleidsdomein M – Mobiliteit en Openbare Werken

DAB Vloot

De begroting van de DAB Vloot 2010 vermeldt voor het reservefonds een overgedragen saldo van 3.883 duizend EUR, in overeenstemming met de overdracht opgenomen in de 3de begrotingsaanpassing 2009. Uit de uitvoeringsrekening over 2008 van deze DAB blijkt echter dat het reservefonds toen 3.884 duizend EUR omvatte. Dit houdt in dat eind 2009 het begroot saldo van het reservefonds 4.243 duizend EUR bedraagt i.p.v. 3.883 duizend EUR en dat hetzelfde bedrag naar 2010 moet worden overgedragen.

DAB Luchthaven Antwerpen

De begroting van de DAB Luchthaven Antwerpen vermeldt aan de ontvangstenzijde een overgedragen saldo van 964 duizend EUR en voor het reservefonds een overgedragen saldo van 325 duizend EUR, in overeenstemming met de overdrachten opgenomen in de 3de begrotingsaanpassing 2009. De cijfers voor de luchthaven Antwerpen van de 3de begrotingsaanpassing 2009 moeten echter worden gecorrigeerd in functie van de reële cijfers van de uitvoeringsrekening over 2008 van deze DAB. Hierdoor moeten de overgedragen saldi naar 2010 eveneens worden aangepast: het overgedragen saldo van de DAB moet bijgevolg worden geraamd op 1.560 duizend EUR en de overdracht van het reservefonds op 360 duizend EUR.

DAB Luchthaven Oostende

De begroting van de DAB Luchthaven Oostende vermeldt aan de ontvangstenzijde een overgedragen saldo van 3.682 duizend EUR en voor het reservefonds een overgedragen saldo van 1.029 duizend EUR, in overeenstemming met de overdrachten opgenomen in de 3de begrotingsaanpassing 2009. De cijfers voor de luchthaven Oostende van de 3de begrotingsaanpassing 2009 moeten echter worden gecorrigeerd in functie van de reële cijfers van de uitvoeringsrekening over 2008 van deze DAB. Hierdoor moeten de overgedragen saldi naar 2010 eveneens worden aangepast: het overgedragen saldo van de DAB moet bijgevolg worden geraamd op 4.882 duizend EUR en de overdracht van het reservefonds op 1.060 duizend EUR.

EVA Waterwegen en Zeekanaal

Volgens de lijst van eenheden van de publieke sector van 30 september 2009 van de Nationale Bank moet de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) worden ingedeeld bij de sector overheid (S1312). Om de consolidatie van de Vlaamse Overheid correct te kunnen opmaken moeten de ESR-codes van begrotingsposten die transacties met de BAM betreffen dan ook worden aangemerkt als transacties met de publieke sector. De ontvangstenzijde van de begroting 2010 van het EVA Waterwegen en Zeekanaal noteert voor de investeringsbijdrage van de BAM voor de Kattendijksluis (3.945 duizend EUR) als ESR-code ten onrechte rubriek 57 in plaats van 66.41.

2.5 Toelichtingen

Beleidsdomein C – Financiën en Begroting

Vlaamse Belastingdienst – meerdere programma's

In de toelichting bij de basisallocaties van de Vlaamse Belastingdienst zijn meerdere verschillen vastgesteld met de cijfers vermeld in de begrotingstabel. Bij één basisallocatie ontbreekt de toelichting.

Beleidsdomein D – Internationaal Vlaanderen

Basisallocatie DB0 DB000 0100 – Departement Internationaal Vlaanderen - uitgaven te verdelen over de hoofdgroepen 1 tot en met 9 - niet verdeeld - provisioneel krediet voor allerhande uitgaven in het kader van het Europees voorzitterschap 2010

Deze basisallocatie bedraagt 14.784 duizend EUR. Volgens de toelichting bestaat dit bedrag uit 4.713 duizend EUR personeelskosten en 10.200 duizend EUR voor de andere uitgaven (evenementen, communicatie, diverse kosten). Dit maakt evenwel een totaal van 14.913 duizend EUR.

Basisallocatie DB0 DD018 3500 – Departement Internationaal Vlaanderen - inkomstenoverdrachten aan het buitenland - niet verdeeld - personen, verenigingen en instellingen in buitenland en binnenland (eventueel in samenwerking met andere beleidsdomeinen)

Deze basisallocatie daalt van 778 duizend EUR in 2009 tot 694 duizend EUR in 2010. De toelichting stelt dat in het kader van de besparing de middelen op deze basisallocatie werden verminderd met 84 duizend EUR.

Dezelfde toelichting geeft aan dat vanuit basisallocatie DB0 DD010 1211 – *Departement Internationaal Vlaanderen - algemene werkingskosten (vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector) - onderzoek en studies m.b.t. het Vlaams buitenlands beleid (pro memorie)* 15 duizend EUR werd overgeheveld naar basisallocatie DB0 DD018 3500. Vanuit basisallocatie DB0 DD001 1211 – *Departement Internationaal Vlaanderen – algemene werkingskosten (vergoed aan andere sectoren dan de overheidssector) – permanente communicatiecampagnes rond de Europese Unie (pro memorie)* werd volgens de toelichting 180 duizend EUR overgeheveld naar DB0 DD018 3500.

Indien met deze overhevelingen wordt rekening gehouden, is de besparing groter dan 84 duizend EUR.

Basisallocatie DB0 DG004 3300 - Departement IV - inkomensoverdrachten aan vzw's ten behoeve van de gezinnen - ondersteuning van het kunststedenactieplan

De toelichting stelt: “de aanpassing van het krediet maakt deel uit van de besparingsmaatregelen van de Vlaamse Regering in het kader van de economische en financiële crisis” terwijl het krediet fors is opgetrokken zonder dat daarvoor een verklaring wordt gegeven (en er op het eerste zicht geen overhevelingen van andere ba zijn gebeurd).

Programma DG - Toerisme Vlaanderen

De toelichtingen bij de basisallocaties DB0 DG018 6141 en DB0 DG001 9999 zijn foutief. Bij de toelichting bij basisallocatie DB0 DG018 6141 staat dat het krediet wordt gelijkgesteld met de vastleggingsmachtiging. Dit is niet het geval gezien het krediet 2.000 duizend euro bedraagt en de vastleggingsmachtiging 1.900 duizend euro bedraagt. De toelichting bij basisallocatie DB0 DG001 9999 handelt niet over de vastleggingsmachtiging, maar over het ordonnanceringskrediet.

Inhoudelijke toelichtingen – departement - VAIS – Toerisme Vlaanderen ten

Bij de doelstellingen (en instrumenten) van de entiteiten wordt ofwel “tekst” vermeld ofwel “zie beleidsnota”. De toelichting wordt best aangevuld.

Beleidsdomein E – Economie, Wetenschap en Innovatie

IWT-Vlaanderen (Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen)

De toelichting bevat een begroting die niet overeenstemt met deze ingediend als bijlage bij de algemene uitgavenbegroting. Zowel aan ontvangsten- als uitgavenzijde zijn er verschillen. De gegevens in de toelichting stemmen evenmin overeen met de dotaties die in de tabel van de algemene uitgavenbegroting werden ingeschreven. Verschillen worden genoteerd bij de basisallocaties EB0 EF107 4141 (Werkingsmidde-len), EB0 EF105 4141 (Projecten op initiatief van de Vlaamse Regering); EB0 EE120 4141 (TETRA-fonds), EB0 EE121 4141 (Strategisch basis-onderzoek- SBO) en EB0 EE118 4141 (Toegepast biomedisch onder-zoek - TBM) en de vastleggingsmachtiging op de basisallocatie EB0 EF101 9999 (Projecten op initiatief van de bedrijven). De toelichting moet in overeenstemming worden gebracht met de cijfers in de algeme-ne uitgavenbegroting en met de begroting in de bijlage.

Beleidsdomein F – Onderwijs en Vorming

Naar aanleiding van Orafin 2010 werden de basisallocaties in de initiële begroting 2010 hernummerd. De opgenomen verwijzingen voor de dota-ties in de begroting van het Gemeenschapsonderwijs stemmen niet

overeen met de codes die zijn opgenomen in de algemene uitgavenbegroting.

Naar aanleiding van Orafin 2010 werden de basisallocaties in de initiële begroting 2010 hernummerd. De opgenomen verwijzingen voor de dotaties in de begroting van het UZ Gent stemmen niet overeen met de codes opgenomen in de algemene uitgavenbegroting.

Beleidsdomein G – Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Kind en Gezin

In de toelichting bij het programma G is er geen toelichting opgenomen bij de begroting van Kind en Gezin. Er wordt wel een toelichting bij de dotaties (GB0 GF000 4141 en GB0 GF001 4142, verkeerdelijk gemeld als GF4102B en GF4181B) gegeven, maar deze toelichting is zeer summier.

Programma GC - Algemeen en

Programma GD - Gezondheidsbeleid en het zorgbeleid voor gezinnen en ouderen

Er is geen overeenstemming tussen het totaal van de algemene ontvangsten (AO) en/of de toegewezen ontvangsten (TO) vermeld in de tabel gevoegd bij de middelenbegroting en de toelichtingen voor wat programma C – Algemeen en D – Gezondheidsbeleid en het zorgbeleid voor gezinnen en ouderen betreft. In de toelichtingen worden deze totalen vermeld in deel 1, rubriek 1.1. 'Evolutie van de totalen voor de ontvangsten'. Er is wel overeenstemming tussen beide begrotingsdocumenten voor wat de afzonderlijke ontvangstenartikelen betreft.

Voor wat programma C 'Algemeen' betreft is er evenmin overeenstemming tussen het totaal van de uitgaven, meer bepaald voor wat de VRK betreft, vermeld in de overzichtstabel opgenomen in de bij de algemene uitgavenbegroting gevoegde tabel enerzijds en de toelichtingen (deel 1, rubriek 1.2. 'Evolutie van de totalen voor de uitgaven' anderzijds, vermits respectievelijk 75.000 EUR en 1.675.000 EUR aan VRK wordt vermeld.

Voor volgende door het Departement beheerde basisallocaties is er, ondanks hun (in de meeste gevallen identieke) omschrijving in betrokken begrotingsdocumenten, bovendien geen overeenstemming voor wat hun vermelding/benaming in de tabel en in de toelichting, meer bepaald in (deel)rubriek A.3.2. 'uitgavenartikelen', aangaat. Hierdoor komen bepaalde basisallocaties tweemaal voor in de toelichting, zij het met een andere omschrijving. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de basisallocaties GB0 GC021 3300 en BB0 GC022 3300. Verder is in drie gevallen eveneens een verschil tussen de tabel en de toelichting m.b.t. de omschrijving van de betrokken basisallocaties.

Beleidsdomein H – Cultuur, Jeugd, Sport en media

Deel 1 “Toelichting bij de totalen van alle programma’s” voorziet in rubriek 1.2. “Evolutie van de totalen voor de uitgaven” voor programma F – Sport dat de GVK en GOK 2010 respectievelijk 1.717.000 EUR en 1.267.000 EUR bedragen. In de begrotingstabel wordt echter respectievelijk 1.891.000 aan GVK en 1.441.000 aan GOK vermeld of 174.000 EUR aan GVK en GOK meer dan de toelichting. Verklaring hiervoor is te vinden in de toelichting bij basisallocatie HB0 HF014 3300 “Departement CJSJ – inkomensoverdrachten aan vzw’s ten behoeve van de gezinnen – allerlei initiatieven in verband met sport en sportmanifestaties” (deelrubriek A.3.2. “Uitgavenartikelen” van deel 2 “Inhoudelijke toelichting bij elk van de entiteiten”), waaruit ten onrechte zou moeten blijken dat voor 2010 geen middelen werden voorzien op de betrokken basisallocatie. In de tabel zelf werd onder voormelde basisallocatie immers wel degelijk 174.000 EUR aan GVK en GOK ingeschreven.

Gelijkaardige vaststellingen over het niet overeenstemmen van tabel en toelichting worden eveneens gedaan voor volgende basisallocaties:

- basisallocatie HC0 HD132 7422 “Sociaal-Cultureel Werk – verwerking van overig materieel – aankoop machines, meubilair, materiaal en vervoermiddelen te land”: NGK 19.000 EUR in de tabel tegenover 20.000 EUR in de toelichting;
- basisallocatie HD0 HE207 3450 “Kunsten en Erfgoed – overige uitkeringen aan gezinnen als producenten – ondersteunen van initiatieven ten gunste van professionele kunsten, de kunstenaars en erfgoed”: VRK 100.000 EUR in de tabel tegenover VRVK 0 EUR in de toelichting (VROK niet ingevuld).

Basisallocatie HB0 HF000 3840 ‘Departement CJSJ – Overige inkomensoverdrachten van bedrijven, financiële instellingen, vzw’s ten behoeve van de gezinnen en van gezinnen - inning administratieve geldboetes dopingovertreders (art. 53, § 2, decreet 13.07.2007)’

Deel 1 “Toelichting bij de totalen van alle programma’s” vermeldt inzake programma HF – Sport in rubriek 1.1. “Evolutie van de totalen voor de ontvangsten” dat de toegewezen ontvangsten voor wat de “Raming BC 2009” en de “Raming BO 2010” betreft respectievelijk 34.000 EUR en 36.000 EUR bedragen. Dit is eveneens het geval in deelrubriek 3.1. “Ontvangstenartikelen” van rubriek A “Departement” (deel 2 “Inhoudelijke toelichting bij elk van de entiteiten”), meer bepaald in de toelichting over artikel HB0 HF 000 3840 (HF 3801 B).

Overeenkomstig de bij de middelenbegroting 2009 en 2010 gevoegde tabellen bedragen de ontvangsten echter respectievelijk 36.000 EUR (BC 2009: artikel HF 3801 B) en 40.000 EUR (2010: artikel HB0 HF 000 3840).

Basisallocatie HE0 HE300 4130 dotatie aan IVA DAB KMSKA

De toelichting verwijst voor de dotatie aan de IVA DAB KMSKA naar basisallocatie HE0 HE300 4140. Dit moet HE0 HE300 4130 zijn.

Basisallocatie HB0 HH000 1120 – Departement CJSJ – sociale bijdragen ten, laste van de werkgevers, afgedragen aan instellingen of fondsen – pensioenfondsen VRT

Het bedrag in de tabel bij de toelichting van het programma Cultuur, Jeugd, Sport, Media is voor de basisallocatie HB0 HH000 1120 niet correct. De tabel vermeldt een bijdrage aan het pensioenfonds van 24.106 duizend euro terwijl dit 14.106 duizend euro moet zijn. De toelichting bij deze tabel is ook foutief. Door besparingsmaatregelen werd de dotatie van de Vlaamse Gemeenschap (toegekend bij beslissing van 25/6/2008) ter vervanging van de patronale bijdrage van de VRT in het Pensioenfonds van de statutaire personeelsleden geschrapt.

Basisallocatie HB0 HH040 4141 – Departement CJSJ – inkomensoverdrachten binnen een institutionele groep – aan administratieve openbare instellingen (aoi) – werking algemeen - VRT

Het bedrag in de tabel bij de toelichting van het programma Cultuur, Jeugd, Sport, Media is voor de basisallocatie HB0 HH040 4141 niet correct. Hier staat dat de basisdotatie van de VRT 282.098 duizend euro bedraagt in plaats van 292.098 duizend euro. Ook de toelichting bij de basisallocatie HB0 HH040 4141 is onvolledig en misleidend. De toelichting vermeldt dat de basisdotatie van de VRT 288.100 duizend euro bedraagt, wat in overeenstemming is met de beheersovereenkomst. De toelichting vermeldt echter niet dat de VRT door de besparingsmaatregel van de Vlaamse Regering 1.646 duizend euro van deze dotatie niet zal ontvangen in 2010. Bovendien zou men uit deze toelichting kunnen afleiden dat de VRT ook een dotatie krijgt om de bijkomende kosten van de verzelfstandiging van het zenderpark op te vangen. Uit de toelichting bij de VRT begroting blijkt dat dit niet het geval is.

DAB Landcommanderij Alden Biesen

In het beleidsdomein H Cultuur, Jeugd, Sport en Media staan in de begroting van Landcommanderij Alden Biesen ordonnanceringskredieten voor een totaal van 938 duizend EUR. Naast het over te dragen overschot van het boekjaar (238 duizend EUR) gaat het om 160 duizend EUR (ESR code 11.0), 500 duizend EUR (ESR code 12.11) en 40 duizend EUR (ESR code 74.0). In de toelichtende tabel van de ordonnanceringskredieten is bij ESR code 12 een bedrag vermeld van 520.000 EUR, of een verschil van 20 duizend EUR.

Vlaamse Opera vzw

Voor de Vlaamse opera vzw is in de toelichting bij het beleidsdomein H geen individuele commentaar opgenomen.

Beleidsdomein L – Leefmilieu, Natuur en Energie

In de begroting 2010 van de DAB Minafonds is voor het begrotingsartikel LBC LC044 4351 over de toelagen aan de openbare waterdistributienetwerken een krediet (GVK en GOK) ingeschreven ad 138.079 duizend EUR. In de toelichting bij dit begrotingsartikel is voor dit bedrag geen verantwoording gegeven.

Voor de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) beperkt de toelichting per ESR-code zich tot de begrotingstabel met de begroting 2010 en de 3de aangepaste begroting 2009. Enige toelichting bij de cijfers in de begrotingstabel wordt niet gegeven, ondanks enkele belangrijke mutaties.

In de tabel met de evolutie van de totalen voor de uitgaven per programma zijn, voor het programma LC, de totalen van de 3de begrotingsaanpassing 2009 voor de NGK, GVK en GOK niet in overeenstemming met de totalen van de uitgavenbegroting voor deze kredieten.

Voor meerdere basisallocaties is de omschrijving onvolledig weergegeven (bv. LB0 LC112 1211) of niet in overeenstemming met de krediettabel van de algemene uitgavenbegroting (bv. LB0 LC106 1211).

Voor vijf basisallocaties (bv. LB0 LA105) stemt de ESR-code niet overeen met deze in de toelichting. Voor nagenoeg alle begrotingsartikelen van de DAB Minafonds ontbreekt in de toelichting telkens één cijfer van het artikelnummer en voor één begrotingsartikel (LBC LD017) is een andere ESR-code opgegeven. In voorkomend geval is geen van beide ESR-codes correct.

Voor twee ontvangstenartikelen (LB0 LA100 0600, LB0 LA102 1100) en voor meerdere basisallocaties (bv. LD0 LD313 5320) zijn de bedragen van de 3de aangepaste begroting 2009 in de toelichting niet in overeenstemming met de tabel van de respectieve middelen- of algemene uitgavenbegroting. In tegenstelling tot de toelichting bij de 3de begrotingsaanpassing 2009, worden in de toelichting bij de begroting 2010 de herverdelingsbesluiten en de bedragen waarop deze betrekking hebben niet opgegeven. Dezelfde opmerking geldt voor de (ontbrekende) toelichting bij de kredieten (GVK en GOK) van de 3de begrotingsaanpassing van de DAB Minafonds. Bovendien is voor de vastleggingsmachtiging van het Minafonds in de toelichting over de begroting 2010 (begrotingsartikel LB0 LC100 9999) voor de 3de begrotingsaanpassing 2009 288.333 duizend EUR opgenomen, terwijl in de voorgelegde begrotingstabel van de DAB Minafonds het totaal aan GVK's 293.073 duizend EUR voor deze begroting bedraagt.

De toelichting bij de begroting van de DAB Minafonds, partim ANB is voorgesteld bij de departementale begroting en niet bij deze van het IVA Agentschap voor Natuur en Bos. Het begrotingsartikel LBC LD018 3441 van de DAB Minafonds bevindt zich tussen de uitgavenbegroting voor het IVA ANB en het begrotingsartikel LBC LC028 3300 van de begroting van de DAB Minafonds, partim VLM, dat tweemaal is opgenomen (met een verschillend GVK en GOK voor 3BC2009).

Beleidsdomein N – Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed***Artikel 21 corpus***

Artikel 21 heeft geen toelichting hoewel de kredieten stijgen met 40 miljoen EUR in vergelijking met vorig jaar.

Basisallocatie NE0 NE221 5310 - Agentschap Wonen-Vlaanderen - Investeringsbijdragen aan gezinnen - Tegemoetkoming voor renovatie van een woning

De algemene toelichting vermeldt op pagina 5 dat voor de renovatiepremie in 2009 bijkomend 16 miljoen EUR wordt uitgetrokken en 36 miljoen EUR in 2010. De toelichting bij basisallocatie NE0 NE221 5310 geeft aan dat de 36 miljoen slaat op een stijging van het krediet t.o.v. 2008, maar zegt niet waarop de stijging van 16 miljoen in 2009 slaat.